

Årsredovisning

2020

Kommunfullmäktige

1	Förvaltningsberättelsen.....	2
1.1	Översikt över verksamhetens utveckling	2
1.2	Den kommunala koncernen	3
1.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
1.4	Händelser av väsentlig betydelse	10
1.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	11
1.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	14
1.7	Balanskravsresultat	25
1.8	Väsentliga personalförhållanden	26
1.9	Förväntad utvecklig	35
2	Drifts- och investeringsredovisning.....	37
2.1	Driftsredovisning	37
2.1	Investeringsredovisning	38
3	Miljöredovisning.....	39
3.1	Kommunens mål om minskad miljö- och klimatpåverkan	39
4	Finansiella rapporter	42
4.1	Resultaträkning.....	42
4.2	Kassaflödesrapport.....	42
4.3	Balansräkning	43
4.4	Noter.....	44

1 Förvaltningsberättelsen

I denna förvaltningsberättelse lämnar Östersunds kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:5997) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitel och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

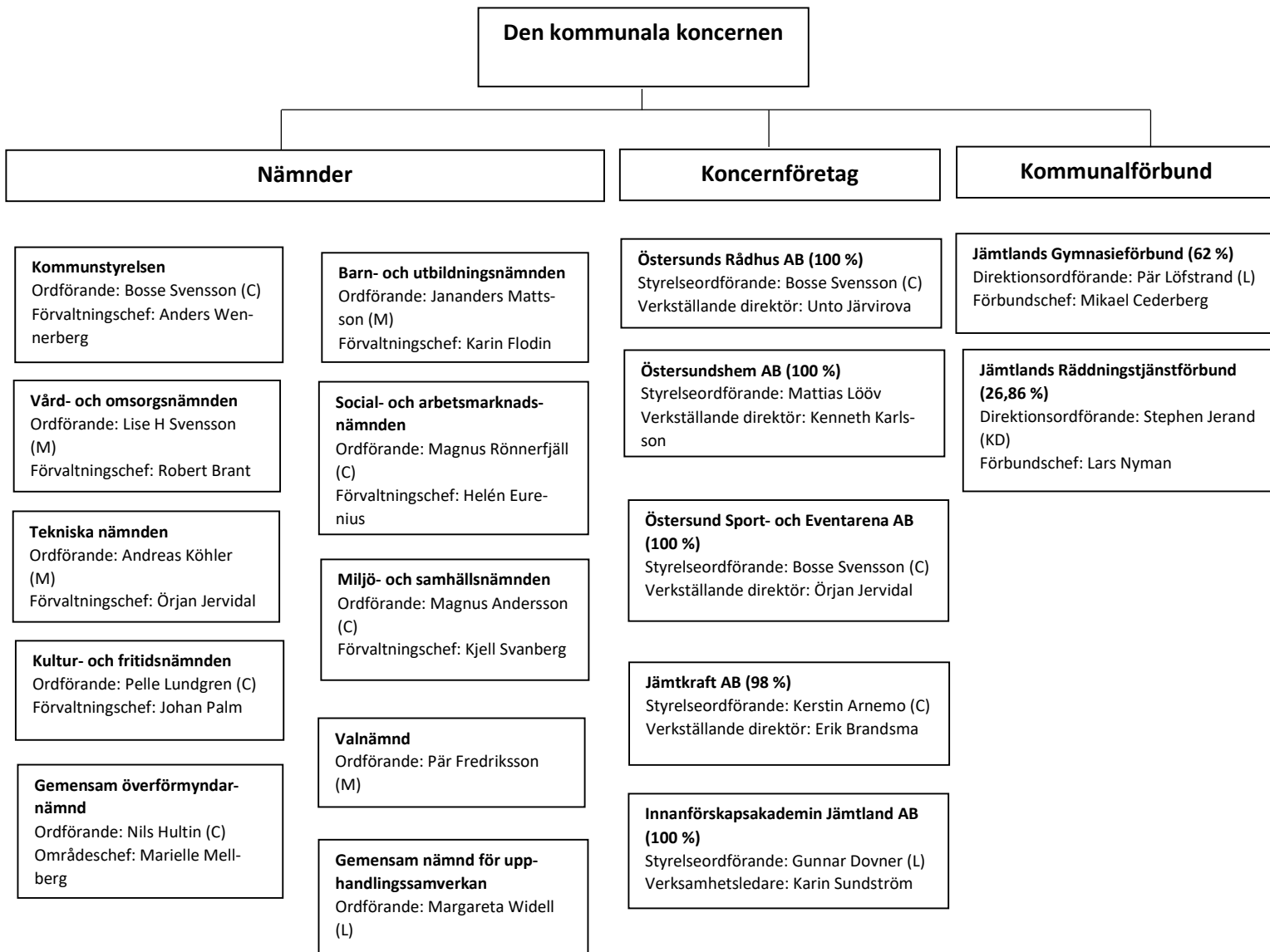
Den kommunala koncernen redovisade ett resultat på 391,2 mnkr för verksamhetsåret 2020. I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

Det redovisade resultatet för 2020, 172,2 mnkr för den kommunala verksamheten, är högre än tidigare år. Det högre resultatet förklaras främst av tillskotten från staten i samband med Corona pandemin, 186,1 miljoner kronor.

Den kommunala koncernen	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter (mnkr)	5 509,4	7 159,6	7 463,3	6 026,3	6 087,3
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-8 765,0	-10 242,4	-10 449,7	-8 732,5	- 8 055,4
Skatter och statsbidrag (mnkr)	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2	3 554,0
Årets resultat (mnkr)	391,2	398,3	139,6	366,2	825,6
Soliditet (%)	48,7	47,8	43,7	41,0	40,8
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	39,7	38,8	37,1	34,1	33,3
Investeringar (netto) (mnkr)	922,7	1 030,7	1 063,0	885,2	505,3
Självfinansieringsgrad (%)	109,9	88,2	84,6	89,01	300,2
Långfristig låneskuld (mnkr)	5 276,0	5 101,2	5 006,6	5 276,9	5 174,2
Antal anställda	6 981	6 974	6 824	6 760	6 439
Investeringar/medborgare (kr)	14 421	16 161	16 812	14 140	8 275

Kommunen	2020	2019	2018	2017	2016
Antal invånare (folkmängd)	63 985	63 779	63 227	62 601	61 066
Kommunal skattesats (%)	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Verksamhetens intäkter (mnkr)	1 034,1	972,0	954,3	917,5	917,9
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-4 897,5	-4 795,6	-4 593,9	-4 405,3	-4 238,2
Skatter och statsbidrag (mnkr)	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2	3 554,0
Årets resultat (mnkr)	172,2	125,8	50,5	67,0	68,4
Soliditet (%)	37,1	36,5	31,4	30,4	31,3
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	23,4	22,2	21,1	19,3	19,2
Investeringar (netto) (mnkr)	498,8	368,1	398,1	339,5	296,0
Självfinansieringsgrad (%)	85,9	86,9	61,2	74,2	87,8
Långfristig låneskuld (mnkr)	370	370	265	295	295
Antal anställda	5 405	5 515	5 397	5 361	5 146
Investeringar/medborgare (kr)	7 796	5 772	6 296	5 423	4 405

1.2 Den kommunala koncernen

Privata utförare inom

Hemtjänst: Förenade Care AB, Allegio Omsorg AB, Landterna vård och omsorg AB, Veteranpolen, Jämtlands Senior-uthyrning, Nattens änglar, Midcare Städ, Omsorgs-kooperativet Brännagården, Pressateljén städ och tvätt

Äldreomsorg/LSS: Förenade Care AB, Vardaga, Omsorgs-kooperativet Brännagården

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Kommunstyrelsen	<p>Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.</p> <p>Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.</p> <p>Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).</p> <p>Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).</p> <p>I syfte att öka kommunmedborgarnas engagemang, delaktighet och inflytande ska styrelsen i enlighet med kommunens styrprinciper föra medborgardialog i frågor som rör styrelsens ansvarsområde. Styrelsen ska särskilt se till att de intressegrupper som direkt berörs av visst ärende i god tid får information och därigenom möjlighet att lämna yttrande som kan beaktas innan beslut fattas av styrelsen.</p> <p>Styrelsen ska i informationsarbete samt när råd och upplysningar lämnas särskilt se till att främja en ekologiskt hållbar utveckling i kommunen.</p> <p>Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.</p>	
Barn- och utbildningsnämnden	<p>Nämndens uppdrag är att bedriva utbildning i form av förskola, grundskola och grundsärskola så att alla barn 0-16 år når målen som är uttryckta i de statliga styrdokumenterna. Annan lagstadgad verksamhet som ingår är förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet samt tillsyn över 12 år enligt LSS. Icke lagstadgad verksamhet inom nämndens ansvarsområde är öppen förskola, som en del av kommunens familjecentraler, och annan pedagogisk verksamhet.</p>	
Vård- och omsorgsnämnden	<p>Nämndens ansvarsområde är att fullgöra socialtjänstens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i socialtjänstlagen (målgruppen äldre och personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga), lag om stöd och särskild service till vissa funktionshindrade (undantaget insatsen korttidstillsyn) och insatser, avgifter och upphandling enligt lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre personer.</p> <p>I ansvarsområdet ingår sjukvårdens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i hälso-sjukvårdslagen när det gäller den kommunala hälso-sjukvården. Nämnden ansvarar också för upphandling och tillsyn enligt lagen om valfritetssystem inom nämndens ansvarsområde.</p>	Ersättning till privata utförare inom hemtjänst, äldreomsorg och LSS svarade 2020 för 10,2 % av nämndens kostnader.
Kultur- och fritidsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för kulturskola, biblioteksverksamhet, fritidsgårdsverksamhet, bidrag/stöd till föreningar: barn- och ungdomsorganisationer, kulturella föreningar, studieförbund, hembygdsföreningar, samlingslokaler, föreningsägda anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för dialog med föreningar kopplat till nämndens verksamhet, kommunens konst samt idrotts- fritids-, kultur- och turismanläggningar med undantag för Östersunds camping.</p>	
Social- och arbetsmarknadsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, familjerättsfrågor och för boende och stöd till ensamkommande asylsökande barn och barn som beviljats permanent uppehållstillstånd samt övriga nyanlända.</p>	

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
	<p>Därtill även migrations- och integrationsfrågor.</p> <p>Nämnden ansvarar också för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning samt kommunens prövning av tillstånd för servering av alkoholdrycker, tillsyn över servering av alkoholdrycker och detaljhandel med öl och receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen.</p> <p>Nämnden bär även ansvar för fördelning av bidrag till ideella organisationer inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde samt bidrag ur sociala fonden för allmänna hjälpbehov och barns hjälpbehov.</p>	
Miljö- och samhällsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för plan- och byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelsområdet, naturvård, energi- och klimatrådgivning, kollektivtrafikfrågor, den kommunala lantmäterimyndigheten, geografiska data och geografiska informationssystem (GIS), kart- och mätningsteknisk verksamhet samt adressättning och namnsättning av gator och allmänna platser. Nämnden har även, på uppdrag av kommunstyrelsen, ansvar för kommunens hållbarhetsarbete inom klimat- och miljöområdet.</p>	
Tekniska nämnden	<p>Nämnden ansvarar för att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta hand om och förvalta kulturellt värdefulla byggnader, skyddsområden, offentliga platser, informationsplatser, stadsnära skogar, stränder - det lokala trafiksäkerhetsarbetet och lokala trafikföreskrifter -färdtjänstfrågor - återvinningscentralerna, avfallsplan och renhållningstaxan - vatten och avlopp (VA) samt taxa för VA - underhåll av branddammar inom kommunen - måltidsservice, städ- och snickeriverksamhet - sköta om byggnader som överlämnats till tekniska nämnden - förvalta fast och lös egendom som inte förvaltas av någon annan. - utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom tekniska nämndens ansvarsområde. - att utöver tekniska nämndens egna verksamhet utföra de uppdrag kommunens övriga nämnder beställer av tekniska nämnden 	
Gemensam överförmyndarnämnd	<p>Överförmyndarnämnden ansvarar för de uppgifter som enligt lag och förordning (i huvudsak föräldrabalken och förmynderskapsförordningen) ska handhas av överförmyndare.</p> <p>Överförmyndarnämndens huvudsakliga uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Länsstyrelsen har i sin tur tillsyn över överförmyndarnämnden.</p> <p>Överförmyndarnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med föreskrifter i lag eller förordning samt bestämmelser i reglementet för nämnden.</p>	
Valnämnd	<p>Valnämnden ansvarar på kommunal nivå för genomförande av riksdags-, kommunfullmäktig- och landstingsfullmäktigval enligt vallagen samt för folkomröstningar och val till EU-parlamentet. Nämnden ska utarbeta förslag till valdistriktsindelning och yttra sig över planer, utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nämnden har därvid att årligen fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen. Nämnden ansvarar för utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom nämndens ansvarsområde. Vid förhyrning av lokaler ska interna lokaler väljas före externa, om interna lokaler finns att tillgå.</p>	

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Arvodesnämnd	Arvodesnämnden ska vid oklarhet hur arvodesbestämmelserna ska tolkas avgöra frågan. Löpande ser över arvoden samt utreda arvoden för eventuella nytillskapade organ under mandatperiodens gång och lämna förslag till beslut till kommunfullmäktige. Bereda partistöds- och gruppleदारarvodesfrågor. Yttra sig över utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde.	

Bolag	Verksamhet
Östersunds Rådhus AB (100 %)	Bolaget har en aktiv roll i samordningen av de kommunala bolagen i syfte att uppnå ett optimalt resursutnyttjande, samordning av verksamheterna inom kommunkoncernen samt effektivt och offensivt bidra till att förstärka kommunens strategiska tillväxtområden.
Östersundshem AB (100 %)	Bolaget ska vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden i Östersunds kommun genom att bygga, förvärva, förvalta och sälja bostäder.
Östersunds Sport- och eventarena AB (100 %)	Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, förvalta och driva evenemangs- och fotbollsarena i stadsdel Norr i Östersund.
Innanförskapsakademien Jämtland AB (100 %)	Bolagets verksamhet är att med beaktande av den kommunala kompetensen och kommunalrättsliga principer så som självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen synliggöra kompetenser för näringslivet och tillhandahålla metoder och verktyg till arbetsgivare för att kunna tillvarata dessa. Detta sker genom utbildningsinsatser för arbetsgivare, utveckling av metoder genom praktiskt arbete tillsammans med arbetstagare och arbetsgivare samt genom utveckling av samarbeten med organisationer.
Jämtkraft AB (98 %)	Bolaget med dotterbolag producerar, distribuerar och säljer elenergi och värme. Koncernen erbjuder även energiförvaltning.

Förbund	Verksamhet
Jämtlands gymnasieförbund (62 %)	Det huvudsakliga uppdraget för förbundet är i första hand att ansvara för medlemskommunernas skyldigheter att erbjuda kommunernas ungdomar gymnasieutbildning i enlighet med lagar och förordningar. Förutom ordinarie ungdomsverksamhet i form av gymnasieskola och gymnasiesärskola ingår i förbundets verksamhet även vuxenutbildning, uppdragsutbildning, svenska för invandrare och kvalificerad yrkesutbildning.
Jämtlands räddningstjänstförbund (26,86 %)	Verksamheten inom förbundet ska bedrivas enligt intentionerna i gällande lagstiftningar för skydd mot olyckor samt enligt av direktionen antagna mål och handlingsprogram. Förbundet skall också stödja ägarkommunernas arbete inom krishantering, höjd beredskap samt upprätta ett handlingsprogram för verksamheten i samverkan med ägarkommunerna.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsrisker

Skatteprognosen för 2020 visar den lägsta skatteunderlagstillväxten på 10 år. Det är en effekt av den kraftiga konjunkturedgång som pandemin utlöste. Det motverkas visserligen av omfattande utbetalningar av permitteringslön, det vill säga löneutbetalningar utan motsvarande arbetsinsats. Men lönesumman ökade ändå med mindre än en procent: färre var sysselsatta, en mindre andel av de sysselsatta arbetade (eftersom fler var frånvarande) och den arbetade tiden per person minskade kraftigt. Därutöver dämpades skatteunderlagsutvecklingen av höjda grundavdrag för personer som fyllt 65 år (vilket dock kompenseras genom en höjning av det generella statsbidraget). Skatteunderlagstillväxten ser därför ut att ha stannat strax över två procent. Att den inte blev ännu lägre förklaras bland annat av en mycket kraftig ökning av inkomster från arbetslöshetsersättning och

sjukpenning, till stor del en följd av Covid-19-pandemin och tillfälliga åtgärder som beslutats för att mildra effekterna av denna.

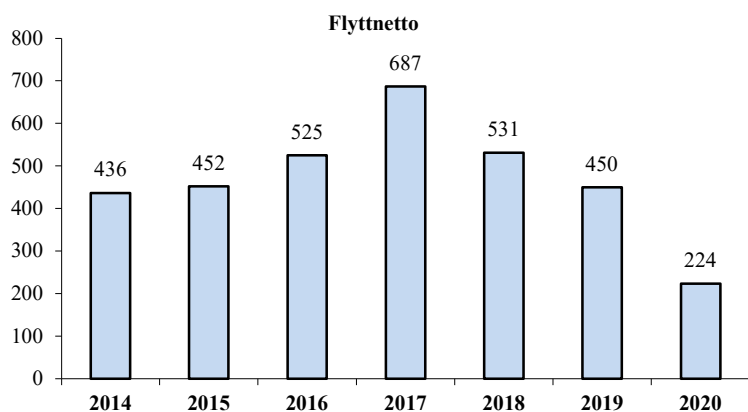
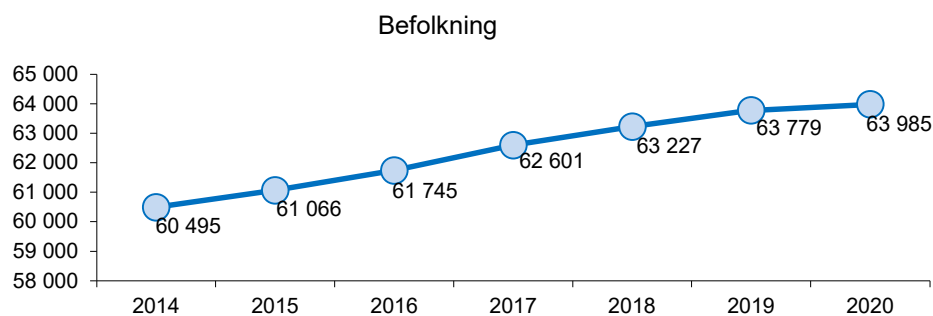
En endast svag återhämtning beräknas ske i början av 2021, likt den svaga utveckling som präglade avslutningen av 2020. Såväl BNP som sysselsättning antas dock få bättre fart under andra halvan av 2021. Avgörande för utvecklingen blir naturligtvis pandemin, hur smittspridning, vaccinationsprogram och restriktioner fortlöper världen över. Prognososäkerheten bedöms ännu vara högre än normalt, även om det värsta av pandemin torde ligga bakom oss.

Skatteunderlagsprognosen vilar på ett scenario med en utdragen återhämtning av den svenska samhällsekonomin, där ett balanserat konjunkturläge inte nås förrän 2024. Det låga resursutnyttjandet i nuläget innebär en potential för hög BNP-tillväxt, när återhämtningen väl tar fart igen. Därför beräknas BNP-tillväxten ligga klart högre än den trendmässiga vid en sådan uppgångsfas, vilket medför en åtföljande förstärkning av sysselsättningen och det kommunala skatteunderlaget. Sammantaget beräknas dock återhämtningen för antalet sysselsatta bli utdragen. Andelen arbetslösa bedöms uppgå till dryga 8 procent, som genomsnitt de kommande tre åren.

Befolkningsutveckling

Befolkningen fortsätter att öka

Befolkningen i Östersunds kommun har ökat med 206 personer under 2020. Från 63 779 stycken invånare 2019 till 63 985 stycken 2020. Det är nionde året i rad som befolkningen i kommunen ökar. Dock är befolkningsökningen 2020 inte lika hög som den har varit åren 2013 - 2019. Antalet invånare är en faktor som i hög grad påverkar kommunens skatteintäkter och därmed de totala intäkterna.

Arbetsmarknaden i Östersunds kommun

Den totala arbetslösheten i Östersunds kommun var i snitt under år 2020 6,0%. Motsvarande siffra för år 2019 var 4,9 %. Den totala arbetslösheten för riket var i snitt under år 2020 7,2 % och för 2019 i snitt 5,8 %.

Pandemin har under år 2020 påverkat arbetsmarknaden i kommunen på ett negativt sätt. Den har medfört en utmaning på arbetsmarknaden och det är svårt att prognostisera hur arbetsmarknaden kommer att utvecklas i framtiden. Enligt Arbetsförmedlingens analys har Jämtlands län dock klarat sig relativt bra. Det beror på att vår arbetsmarknad inte domineras av någon större arbetsgivare utan består av små företag.

Bostadsmarknad

Många nya bostäder blev klara för inflyttning under året, bland annat ett stort antal hyresrätter längs Bangårdsgatan och i kvarteret Hyacinten längs Grundläggargränd.

Många bygglovsansökningar för nya bostäder gjordes och 2020 beviljades bygglov för totalt 274 nya bostäder, ungefär lika många som året innan. 200 av dessa är lägenheter i flerbostadshus, i kvarteret Tanken i Valla samt det särskilda boendet på Bangårdsgatan. Det beviljades bygglov för 45 småhus (villor och parhus). Trenden där nya bostäder skapas genom ombyggnation fortsätter. Under året ökade bostadsbeståndet med knappt 30 lägenheter i form av ombyggnad.

Under året har detaljplaner som möjliggör runt 70 nya bostäder antagits, bland annat en plan för villa- och radhusbebyggelse i Torvalla där många av tomterna snabbt reserverats och sålts via tomtkän. Arbete pågår med flera andra bostadsplaner, exempelvis lägenheter vid Frösö Sportstuga, stadsutvecklingsområdet Blomstergården, kvarteret Skjutbanan, flera detaljplaner i Brunflo samt förtättningsprojekt på Frösön.

Betydande avtal och regelförändringar

Ett nytt avtal med Region Jämtland/Härjedalen rörande skolskjutsar trädde i kraft hösten 2020, och påverkar kostnaderna både för grundskolan och gymnasieskolan. Effekterna av det nya avtalet kan komma att ge en kostnadsökning på mer än 10 mnkr på helår, utan volym- och kilometerökning. En diskussion pågår med regionen vad som orsakat denna fördyring.

Regeringen har fattat beslut om en reformerad lagstiftning för Lagen om skydd mot olyckor. Förändringen i lagstiftningen kommer påverka räddningstjänsten gällande både det operativa arbetet efter kravet på utveckling av ledningsförmåga samt skärpta förutsättningar för det förebyggande arbetet. Utöver detta ska ett nytt handlingsprogram med tillhörande riskanalys upprättas.

I övrigt har inga lagstiftningsförändringar, förändringar i huvudmannaskap eller liknande som i hög grad påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar genomförts. Förändringar av lagstiftning och regelverk som beslutas av riksdag och regering innebär alltid en risk. I nuläget förväntas inte några ytterligare förändringar, utifrån de politiska förslag som är kända, som kan leda till betydande kostnadsökningar.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunen. Inom 10 år har 29 % av kommunens tillsvidareanställda fyllt 65 år.

Den demografiska ökningen av äldre innebär ett ökat behov av personal inom äldreomsorgen. Att kunna rekrytera för att bibehålla och höja kvaliteten inom äldreomsorgen kommer bli en utmaning framöver då demografin minskar inom gruppen arbetsför ålder, 19-65 år.

Behovet av försörjningsstöd har påverkats av den pågående pandemin då arbetslösheten är på väg upp. Detta ökar risken för psykisk ohälsa och övriga sociala problem som påverkas av individens möjlighet till egenförsörjning.

Den nyetablering av en friskoleaktör som skedde hösten 2020 kommer kräva kontinuerlig strukturförändring inom den kommunala grundskoleverksamheten då friskolans utökning av elevplatser kommer ske etappvis. Om kommunen inte lyckas med omstruktureringen inom den egna verksamheten i samma utsträckning kan det leda till betydande ekonomiska konsekvenser.

Även kompetensförsörjning och fördelning av kompetens utifrån ett likvärdighetsperspektiv inom kommunens utbildningsverksamheter kommer att vara en viktig framgångsfaktor för att minska effekten av socioekonomiska förutsättningar för barns möjlighet till att få en bra utbildning.

Finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn och finansiella riktlinjer innehåller regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten i den kommunala koncernen och kommunen.

Den kommunala koncernen och kommunen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Per den 31 december 2020 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 4 875 (4 875) mnkr, medan de räntebärande finansiella placeringarna uppgick till 21 (200) mnkr. Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld (låneskuld minus räntebärande finansiella placeringar) uppgick per balansdagen till 4 854 (4 675) mnkr. Nettoskulden har ökat till följd av under året genomförda investeringar. I stället för nyupplåning har räntebärande finansiella placeringar avyttrats.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 370 (370) mnkr per den 31 december 2020, medan kommunens räntebärande finansiella tillgångar per samma tidpunkt uppgick till 21 (200) mnkr. För kommunen uppgick nettoskulden per den 31 december 2020 till 349 (170) mnkr.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 50 procent av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förföll maximalt 36 (37) procent av den kommunala koncernens låneskuld inom en 12-månadersperiod.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga kapitalbindningstiden överstiga 2,0 år i kommunkoncernen. Per den 31 december 2020 uppgick den genomsnittliga kapitalbindningstiden till 3,2 (2,2) år.

Kredit- och likviditetsrisk

Enligt finanspolicy ska placeringar endast ske i instrument med god likviditet samt kunna omsättas till likvid inom 3 bankdagar. Internbanken ska tillgodose att kommunen har en likviditet som täcker minst 100 procent av den låneskuld som förfaller inom en rullande tolv månadersperiod. Per den 31 december 2020 uppgick likviditet / kapitalförfall < 12 mån till 164 (156) procent.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Enligt finanspolicyn får kortfristig överskottslikviditet placeras så att en god avkastning erhålls samtidigt som placeringarna snabbt ska kunna omvandlas till likviditet utan betydande förluster vid avyttring.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har ett pensionsåtagande uppgående till 1 705,7 (1 678,7) mnkr. Åtagandet för kommunen uppgår till 1 665,3 (1 644,6) mnkr.

För att möta kommande pensionsutbetalningar har Östersunds kommun avsatt medel i en placeringsportfölj. Placeringarna hade per 2020-12-31 ett marknadsvärde på 880,7 (843,7) mnkr. Orealiserade vinster uppgår till 13,2 mnkr. Återlånade medel (skillnad mellan förpliktelse och de förvaltade pensionsmedlen) uppgår till 784,6 (800,1) mnkr.

Pensionsförpliktelsen redovisas enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 1 374,7 (1 378,8) mnkr.

Kommunen följer rekommendation R10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysning om kommunens pensionsförpliktelser. Upplysningar om förpliktelsen finns i not 27.

Risker i skatter och statsbidrag

Det finns risker förknippade med reducerade skatteintäkter till följd av ökad arbetslöshet vid en konjunkturedgång. Den pågående pandemin slår hårt mot besöksnäringen, vilken är en viktig del av arbetsmarknaden i kommunen. Än mer påtaglig är risken för reducerade statsbidrag, då dessa är beroende av politiska beslut på nationell nivå vilka är svåra att förutse. Den senaste översynen av kostnadsutjämnningen slog hårt mot kommunen och innebar en succesiv minskning av kostnadsutjämnningen med 41,1 mnkr under en treårsperiod period.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin, Covid-19, har i olik omfattning påverkat hela kommunkoncernen. Den kommunala verksamheten som det haft störst inverkan på är vård- och omsorg. Stort fokus har lagts på att skapa bra förutsättningar så att medarbetarnas arbetsmiljö har värnats samtidigt som en så trygg och säker vård och omsorg som möjligt har kunnat ges till medborgarna. All verksamhet inom kommunkoncernen har under året haft restriktioner för personalen. I möjligaste mån har distansarbete rått. Det har i sin tur gett digitaliseringen vind i seglen.

Det kommunala bostadsbolaget har behövt senarelägga en del underhållsarbete i lägenheter för att kunna säkra en säker boende- och arbetsmiljö ur ett smittspridningshänseende. Även hyresreducingar i det kommersiella beståndet har gjorts efter förfrågningar för att stötta hyresgästerna.

Under höstterminen fungerade undervisningen i gymnasiet förhållandevis normalt på de mindre skolorna, medan Wargentin och Fyrvalla drabbades av upprepade klusterutbrott som medförde fjärrstudier på många utbildningar under kortare och längre perioder. Alla gymnasieskolor har haft lokalt anpassade åtgärder utifrån rekommendationer från Folkhälsomyndigheten och Skolverket.

Räddningstjänsten har på grund av pandemin haft begränsade möjligheter till utbildning både internt och externt. Även den förebyggande verksamheten har haft svårt att utföra tillsyn i planerad omfattning.

Från höstterminen 2020 etablerade sig en ny friskola i kommunen. Detta har påskyndat skolstrukturutredningen för att anpassa och dimensionera den kommunala grundskolan till de nya förutsättningarna.

Kommunens investeringar har ökat. Stora investeringar inom skolområdet har påbörjats. Lugnvik Sjöängskolan och Storsjöskolan har projekterats och byggprojekten förväntas starta under nästa år.

1 september bildades ett nytt dotterbolag, Innanförskapsakademien Jämtland AB, med syfte att med beaktande av den kommunala kompetensen och kommunalrättsliga principer så som självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen synliggöra kompetenser för näringslivet och tillhandahålla metoder och verktyg till arbetsgivare för att kunna tillvarata dessa.

Östersundshem arbetat med en fastighetsutvecklingsplan där det äldre beståndet besiktats tillsammans med en extern konsult för att bedöma graden av eftersatt underhåll och omfattningen av framtida underhåll. Detta kommer kräva ett starkt hållbarhetsfokus såväl ekonomiskt som miljö- och boendemässigt.

I början av året sjönk elpriserna till följd av det milda, våta och blåsiga vädret. Det milda vädret höll i sig och för helåret snittade den nordiska temperaturen på 1,78 grader över säsongsnormalen. Efterfrågan på el och värme minskade kraftigt och samtidigt var produktionen mycket god med produktionsrekord i vindkraften och höga tillrinningar i vattenkraftverkens magasin. Energiinnehållet i snö, grund- och magasinsvatten, den hydrologiska balansen, låg på mellan 10-25 TWh över det historiska snittet under hela året.

I början av året fattades beslutet att avveckla Långforsens kraftstation. Därmed inleddes en ny process med att söka tillstånd hos mark- och miljödomstolen för avveckling av vattenkraftstationen. Under 2020 beslutades vidare att skjuta på genomförandet av avvecklingen till 2022. Detta för att inte stressa fram något, då det är viktigt att avveckla vid lågvatten och under en period när störningarna på det biologiska livet blir så liten som möjligt. Ett samråd genomfördes under 2020 liksom påbörjade beräkningar för kostnader relaterade till det tekniska genomförandet. Fokus framåt är att fortsatt visa att vattenkraften är ryggraden i det svenska energisystemet och den kan gå hand i hand med både höga naturvärden och samhällsutveckling i stort.

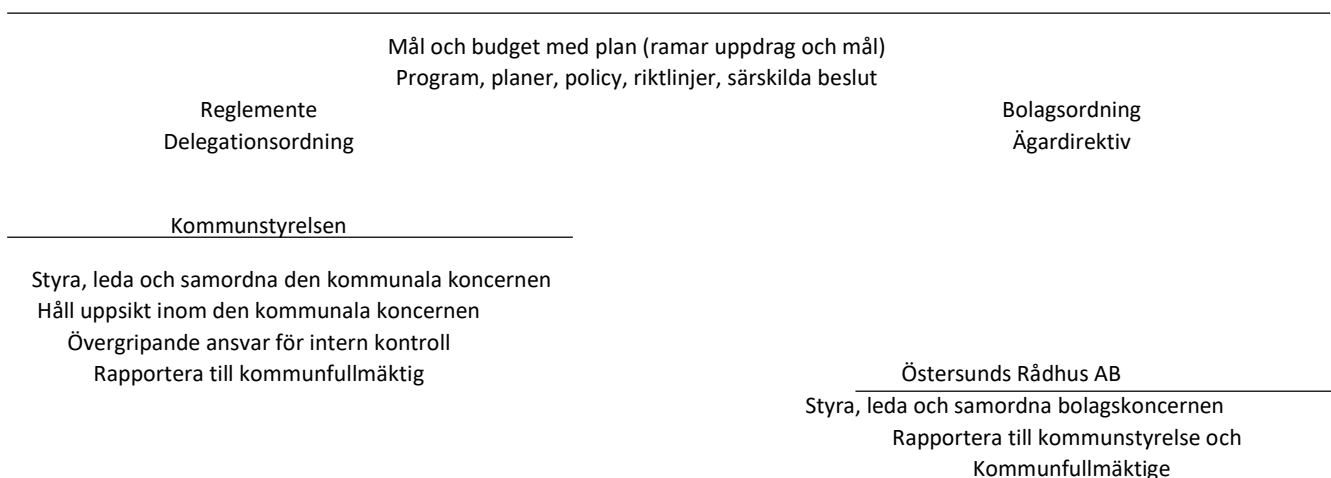
Svenska Kraftnäts stamstation togs i drift i slutet av 2020 vilket gjorde att vi kunde avsluta den tillfälliga anslutningen av vindkraftparken i Åskälen och ta i drift den permanenta anslutningen.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ansvarsstruktur

Inom Östersunds kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrda instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt direktioner för kommunalförbunden och styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns en tjänstemannaorganisation. I bilden nedan illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Styrning inom Östersunds kommunala koncern Kommunfullmäktige

Styra, leda och samordna verksamhet
Mål för verksamhet och ekonomi
Upprätta nämndsplan
Intern kontroll avseende
verksamhet och ekonomi

Styra, leda och samordna verksamhet
Mål för verksamhet och ekonomi
Upprätta affärsplan
Intern kontroll avseende
verksamhet och ekonomi

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Östersunds kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig.

Ekonomiska ramar och mål för kommunens verksamhet fastställs av kommunfullmäktige, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna.

För de kommunägda bolagen och förbunden är det i ägardirektiven kommunfullmäktige sätter målen och de ekonomiska förutsättningarna.

Centrala styrdokument

Budget med plan

Övriga kommunkoncerngemensamma policydokument

- Riktlinjer för intern kontroll
- Arkivreglemente
- Arvodesreglemente
- Policy för styrning av kommunägda bolag
- Finanspolicy för Östersunds kommunkoncern

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunens långsiktiga styrning utgår från kommunfullmäktiges vision om ett hållbart samhälle.

Den långsiktiga styrningen tar sikte på 10-30 år och ger en bild av vilket Östersund som politiken vill se i framtiden. Ett viktigt styrdokument här är kommunens översiktsplan – Östersund 2040 som beskriver kommunens vilka när det gäller mark, vatten och bebyggelse. Kommunen har också beslutat om ett antal program som ska beskriva ett önskat framtida läge inom olika områden.

Grundläggande i den långsiktiga styrningen är att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning. Det betyder att ingen generation ska behöva betala det som tidigare generationer förbrukat.

Den långsiktiga styrningen ligger till grund för den kortsiktiga styrningen och inför varje mandatperiod beslutas vilka kommunövergripande mål som ska vara styrande för kommande period. Kopplat till de kommunövergripande målen finns en politisk text som förtydligar den politiska viljeinriktningen.

I den kortsiktiga styrningen finns ett antal styrdokument, till exempel delegationsordning och reglemente för nämnderna samt olika strategier som pekar ut prioriterade utvecklingsområden.

Utifrån den kortsiktiga styrningen samt en analys av nuläget och olika omvärldsfaktorers påverkan, tas sedan kommunens mål och budget fram.

Mål och budget är kommunens viktigaste styrdokument för det kommande året. I dokumentet beskrivs kommunens ekonomiska förutsättningar och vad politiken vill att verksamheten ska fokusera på.

Ekonomiska ramar

I Östersunds kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. För kommunens skattefinansierade verksamheter (till exempel skola, omsorg, gata och park) utgår resursfördelningen utifrån tidigare års budgetramar men även utifrån en analys av utfallet i senaste bokslut och aktuell prognos för innevarande år. Detta för att få en bild av de aktuella resursbehoven. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även kommunens befolkningsprognos, viktiga indexförändringar för löner och inflation, ambitionsförändringar samt eventuella effektiviseringsbehov in i det slutliga förslaget till resursfördelning. Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budgetar utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna. För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad såsom Östersunds Stugby och Camping samt Gräfsåsens Avfallsanläggning, fastställer fullmäktige resultatkrav, som ligger till grund för budgetarbetet.

Planering året innan budgetåret

Syftet med den årliga planeringsprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dem besluta om budget och ägardirektiv. För mer information om kommunens budgetprocess:

<https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/sa-styrs-kommunen/b.-sa-tar-kommunen-fram-mal-och-budget.html>

Uppföljning under budgetåret

Kommunen följer upp mål och budget tre gånger per år. Det sker i en delårsrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Även de bolag och förbund som ingår i den sammantäckta redovisningen i årsbokslutet lämnar underlag till uppföljningarna i april och augusti som lämnas till kommunfullmäktige.

Utöver ovanstående uppföljning görs månadsrapporter per februari, mars, maj, oktober och november inom kommunen som delges kommunstyrelsen.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process:

Januari: Den löpande uppföljningen för kommunens nämnder avslutas, efter budgetåret, med nämndernas årsbokslut.

Februari-mars: Bolagens årsbokslut och kommunens årsredovisning avslutas. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljning av koncernens resultat samt kommunens mål och bolagens ägardirektiv. Revisionen gör en granskning av nämndernas årsbokslut och koncernens årsredovisning.

April: Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen samt beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen, samt verksamhet enligt avtalsamverkan och verksamhet i kommunalförbund som kommunen är medlem i. Uppsiktsplikten tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämndernas verksamhetsplaner. Utöver delårsrapporterna per april och augusti rapporterar nämnderna månadsrapporter för

februari, mars, maj, september, oktober och november som delges kommunstyrelsen. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid.

Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärsplaner och följer den ordinarie uppföljningsprocessen.

Under året har månatliga dialoger med Barn- och utbildningsnämnden, som påbörjades föregående år på grund av nämndens underskott, fortsatt. Även detta år inleddes med ett stort prognostiserat underskott som under året ändrades till ett stort överskott.

Arbetet med intern kontroll, vilket beskrivs under nästa rubrik, är också en del av uppsiktsplikten.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll inom hela kommunen. Som utgångspunkt finns en riktlinje för intern kontroll, vilken beslutades under året av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska

- 1) ha uppsikt över det koncernövergripande internkontrollarbetet och
- 2) följa upp den interna kontrollen inom den kommunala koncernen. Rapportering inom kommunen sker i samband med övrig uppföljning, tre gånger per år.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga god ekonomisk hushållning ska prägla hela den kommunala koncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Nedan följer en avstämning och utvärdering av god ekonomisk hushållning i Östersunds kommun samt en avstämning av avkastningskrav enligt ägardirektiv.

Riktvärde	Utfall
Det årliga resultatet ska i genomsnitt uppgå till minst 2 % av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag.	<p>Riktvärdet nås.</p> <p>Kommunens resultat uppgår till 172,2 mnkr. 2 % av prognostiserade skatteintäkter, utjämning och statsbidrag är 84,5 mnkr. Riktvärdet uppnås då det prognostiserade resultatet motsvarar 4,1 % av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag.</p> <p>Den största utmaningen för kommunen är för närvarande att dämpa kostnadsutvecklingen inom området individ- och familjeomsorg. De kommande årens utvecklingen av skatter, utjämning och statsbidrag kommer att medföra att kostnadsutvecklingen i alla verksamheter måste vara återhållsam.</p> <p>Det är också en utmaning och framgångsfaktor att bibehålla och öka kommunens befolkningstillväxt,</p>

Riktvärde	Utfall
	<p>då detta påverkar kommunens finansiering i form av skatter och generella statsbidrag.</p> <p>Även de höga investeringsbehoven framöver kommer att innebära behov av effektiviseringar inom verksamheterna för att kunna finansiera de ökade kapitalkostnaderna.</p>
<p>Soliditeten ska årligen vara 38 % eller högre.</p>	<p>Riktvärdet nås.</p> <p>Soliditeten är 42,7 %. Soliditeten påverkas av att pensionsförpliktelsen räknats upp på grund av avtalsförändringar, PÖK18 i RIPS19. Trots uppräkningsen av pensionsförpliktelsen och höga investeringar nås riktvärdet att soliditeten ska vara 38 % eller högre.</p> <p>De kommande årens höga investeringsbehov kan komma att påverka soliditeten negativt om inte resultatnivåerna höjs för att motverka det.</p> <p>Risken med en sänkt soliditet för kommunen är att kreditvärdigheten kan försämrans vilket kommer att påverka räntenivåerna på kommunens lån och ge högre räntekostnader vilket påverkar kommunens resultat.</p>
<p>Nettoinvesteringarna ska uppgå till högst 10 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.</p>	<p>Riktvärdet nås inte.</p> <p>De prognostiserade nettoinvesteringarna uppgår till 11,1 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Det är 1,1 % över riktvärdet. Eftersom kommunen under flera år inte kommit upp i 10 % investeringar i relation till ovanstående påverkar inte överskridandet detta enstaka år bedömningen av huruvida kommunen uppnår god ekonomisk hushållning.</p>
<p>Kostnad för underhåll av kommunens egna fastigheter ska årligen uppgå till minst 106 kr/kvm och år. Kostnaden för planerat underhåll ska årligen uppgå till minst 98 kr/kvm. Kostnaden för akut underhåll ska årligen uppgå till högst 8 kr/kvm.</p>	<p>Riktvärdet nås inte.</p> <p>Totalt underhåll: 104 kr/kvm</p> <p>Planerat underhåll: 56 kr/kvm</p> <p>Akut underhåll: 52 kr/kvm</p> <p>Kommunen kommer nästan upp i det lagda värdet för underhåll. Det som är oroande är dock att det akuta underhållet är för högt i förhållande till det planerade. Fokus på långsiktiga underhållsplaner behövs för att minska det akuta underhållet. Även</p>

Riktvärde	Utfall
	<p>de stora investeringar som görs i fastigheter för närvarande torde minska det akuta underhållet om några år.</p> <p>I investeringsbudgeten har även extra medel avsatts för ökat underhåll av skolor och förskolor med 10 mnkr årligen under planperioden 2020-2023.</p>
<p>Nettokostnadsavvikelse ska vara högst +/-5 % per verksamhetsområde efter hänsyn till politisk ambitionsnivå.</p>	<p>Riktvärdet nås inte.</p> <p>Nettokostnadsavvikelse 2019 för respektive område:</p> <p>Förskola, + 8,5 % (36 mnkr) Fritidshem - 12,9 % (-12 mnkr) Grundskola + 2 % (15 mnkr) Gymnasieskola - 6,5 % (- 15 mnkr) Individ och familjeomsorg + 27,2 % (62 mnkr) Äldreomsorg + 1,4 % (10 mnkr)</p> <p>Individ- och familjeomsorg samt förskola ligger utanför riktlinjens nivå.</p> <p>Totalt ligger kommunen 96 mnkr över den beräknade nettokostnadsavvikelsen. Det är svårt att göra bedömning av hur stor del som beror på politiska ambitionsnivåer. Ett förbättringsområde är att ta fram förväntade effekter både verksamhetsmässigt och ekonomiskt för politiska satsningar. Från och med år 2020 har en ny modell av mål- och budget införts vilket bland annat leder till bättre bedömningar av nettokostnadsavvikelsen kopplat till politiska prioriteringarna.</p>
<p>Högst 10 % av KKIK-måtten (Kommunens Kvalitet i Korthet) efter hänsyn till politisk ambitionsnivå ska vara röda.</p>	<p>Riktvärdet nås inte.</p> <p>KKiK består av totalt 42 mått. 2020 var 7 av de inrapporterade måtten röda vilket motsvarar cirka 17 %. De röda måtten fördelar sig 2 mått inom området barn och unga, 5 mått inom området stöd och omsorg. Inom område samhälle och miljö finns inget rött mått. Det mått som sticker ut mest är kostnad för funktionshindrade. En medvetenhet finns hos förvaltningarna på de mått där de har rött och olika åtgärder vidtas. Detta följs upp bland annat i tertialdialoger samt i verksamhetssystemet Stratsys genom aktiviteter och uppdrag. Effekterna av åtgärderna behöver följas noggrant.</p>

Fullmäktiges verksamhetsmål

Härunder kommer en kort sammanfattning av kommunfullmäktiges åtta beslutade kommunövergripande mål. För detaljerad information se bilaga "Ett hållbart Östersund".

Mål 1: I Östersunds kommun har vi en tillväxt som är jämställd och ekonomiskt hållbar, där alla känner sig delaktiga

Tre av sju uppdrag är genomförda. Som helhet bedöms målet positivt med god utveckling och värden på nyckeltalen. Översynen av styrdokument är ett omfattande arbete som fortsätter under hela nästa år. För övriga uppdrag som inte blev genomförda under året pågår ett arbete som beräknas bli slutfört under första halvåret 2021.

Mål 2: I Östersunds kommun har vi en trygg och tillgänglig infrastruktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt

Sex av tio uppdrag är genomförda. Som helhet bedöms målet positivt. Trenderna för nyckeltalen är goda och det finns en planering för fortsatt arbete med de uppdrag som inte blev genomförda under året.

Mål 3: I Östersunds kommun har vi ett positivt företagsklimat och medborgarna har arbete och bostad

Åtta av nio uppdrag genomförda. Som helhet är målet i nuläget svårbedömt. Pandemins effekter i form av fler konkurser, fler varsel och högre arbetslöshet är ett faktum. Samtidigt är pandemin en extraordinär händelse som ritat om kartan för alla kommuner och samhället i stort.

Utifrån uppdragen och de värden som i nuläget kan läsas ut av nyckeltalen så görs ändå en grundbedömning att målet är positivt. I detta vägs då också in det arbete och de stödåtgärder som kommunen beslutat om under året.

Mål 4: I Östersunds kommun ska alla barn och elever klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande

Åtta av 10 uppdrag genomförda. Som helhet bedöms målet positivt. Trenderna för nyckeltalen är goda och i jämförelser med riket och kommungruppen 50 000 – 100 000 invånare visar en övervägande andel mått positiva värden. För de uppdrag som inte blev genomförda under året finns en planering för fortsatt arbete.

Mål 5: I Östersunds kommun finns goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv

Tre av fem uppdrag genomförda. Som helhet är målet svårbedömt på grund av osäkerheten kring Coronapandemins effekter på föreningslivet och turismnäringen på lång sikt.

Utifrån de genomförda uppdragen och de värden som i nuläget kan läsas ut av nyckeltalen så görs ändå en grundbedömning att målet är positivt för 2020. I detta vägs då in det arbete och de extra stödåtgärder som kommunen beslutat om under året.

Mål 6: I Östersunds kommun får medborgarna stöd, vård och omsorg och lever ett självständigt liv

Sju av nio uppdrag genomförda. Pandemin har under året varit en utmaning för verksamheterna inom målområdet. Trots denna extraordinära händelse har verksamheterna fungerat och dessutom har de flesta av fullmäktiges uppdrag genomförts. Trender på nyckeltalen och jämförelser med både riket och jämförbara kommuner visar både positiva och negativa värden och målet bedöms med viss osäkerhet som god.

Mål 7: I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan

Elva av tretton uppdrag genomförda. Som helhet bedöms målet positivt. Enligt kommunens klimatprogram ska den geografiska kommunen vara fossilbränslefri år 2030. De senaste 10 åren har utsläppen minskat med 48 % så det är en fortsatt utmaning om detta ska nås.

Mål 8: I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare

Nio av tolv uppdrag genomförda. Pandemin har inneburit att fokus för ett flertal processgrupper under målet behövs ställas om till att lösa den uppkomna situationen. Trots det har de flesta av de politiska uppdragen genomförts och för de resterande finns planering för genomförande under 2021. Nyckeltal inom området visar goda trender och målet som helhet bedöms positivt.

Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Två av de sex måtten för God Ekonomisk Hushållning uppfylls, resultat och soliditet. Resultatnivåer och soliditet har under flera år varit höga och stabila. Investeringarna överstiger måttet på 10 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag med 1,1 %. Ser man till investeringsutgifterna historiskt, har de inte legat över 10 %, så innevarande års avvikelse påverkar inte bedömningen av god ekonomisk hushållning negativt. Underhåll av fastigheter ligger lite under det satta värdet men visar på en förbättring jämfört med tidigare år.

Det är endast Grundskola och Äldreomsorg inom verksamhetsområdena som håller sig inom nivå ± 5 % nettokostnadsavvikelse. En nettokostnadsavvikelse som är minus kan inte ses som negativt i hänseendet God ekonomisk hushållning när kvalitetsmåtten inte är röda. Därmed är det bara Förskola (+8,5 %) och Individ- och familjeomsorg (+27,2 %) som ur perspektivet God ekonomisk hushållning är negativt. Nettokostnadsavvikelsen totalt har minskat med 1 mnkr jämfört året innan och måste ses som en positiv trend. I dagsläget går det inte att eliminera eventuella politiska satsningar vad gäller nettokostnadsavvikelser. Kommunen har år 2020 en skattesats som är 6,3 % högre än rikssnittet (20,70 jämfört med 22,02), vilket i sig medför en motsvarande högre ambitionsnivå. Justeras de 96 mnkr som kommunen ligger över rikssnittet i nettokostnadsavvikelse med den högre skattesatsen blir siffran 90 mnkr över rikssnittet.

KKIK-måtten har 17 % röda vilket avviker med 7 % från måttet för God ekonomisk hushållning att jämföra med 14 % föregående år. Inom området med högst nettokostnadsavvikelse, individ och familjeomsorg, återfinns även flera röda KKIK-mått. Det kan inte konstateras någon förbättring från föregående år. Detta samband måste analyseras och följas noggrant för att rätt åtgärder ska kunna vidtas för att öka kvaliteten och minska kostnaderna.

Den sammanfattande bedömningen av kommunens åtta övergripande mål är positiv. Den pågående pandemin har självklart påverkat möjligheten att genomföra vissa uppdrag då fokus i verksamheten legat på att minimera smittspridning. Även restriktioner på nationell och internationell nivå har exempelvis påverkat besöksnäringen i kommunen negativt.

Den sammanvägda bedömningen är att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Det finns utmaningar både finansiellt och verksamhetsmässigt. Finansiellt är det underhåll av fastigheter som behöver höjas och att det akuta underhållet blir en mindre andel av det totala underhållet. Den höga investeringsbudgeten som ligger i budget 2021 och plan 2022-2023 i kombination med de lågt budgeterade resultaten kan komma att påverka soliditeten framgent.

Kommunen har en stor utmaning att sänka nettokostnadsavvikelsen inom individ- och familjeomsorgen. Avvikelsen ligger på +27,2 % vilket motsvarar en kostnad som är 62 mnkr högre än vad strukturen motiverar. Det behöver också göras ett arbete med att höja kvaliteten inom området stöd och omsorg.

Avstämning ägardirektiv

Östersunds Rådhus AB ska stäva efter ett nollresultat och därvid med hänsyn till gällande lagstiftning årligen optimera skattesitsen i koncernkoncernen, så långt möjligt balansera underskott i bolaget med koncernbidrag samt så långt möjligt amortera på den externa låneskulden.

Bolaget har tillsammans med dotterbolagen köpt och använt en skatteturra för att optimera skatten i koncernen. För att ytterligare skatteoptimering ska kunna ske måste ägardirektiv och avtal med minoritetsägare i Jämtkraft AB revideras. Bolaget har erhållit 3,9 mnkr i koncernbidrag från Östersundshem AB. Någon amortering av extern låneskuld har inte skett under året.

Koncernenhet	Mål	Utfall	Föregående år
Östersundshem AB	Soliditet lägst 20 %	58,8 %	57,2 %
	Direktavkastning bedömt marknadsvärde 5,5 % (+/-0,5 %) senast 2020	5,1 %	1,8 %
Östersunds Sport- och Eventarena AB	Självkostnadsprincip	0,0	0,0
Innanförskapsakademien Jämtland AB	Självkostnadsprincip	0,0	-
Jämtkraft AB	Soliditet 25-45 % rullande 48 månader	37,8 %	35,5 %
	Räntabilitet 10 % på EK 48-månaders medeltal	13,0 %	12,2 %
Jämtlands Gymnasieförbund	Budget i balans	0,8 mnkr	7,2 mnkr
Jämtlands Räddningstjänstförbund	Budget i balans	-3,4 mnkr	3,6 mnkr

Jämtlands Räddningstjänstförbund klarar inte målet om en budget i balans enligt ägardirektiven för 2020. I övrigt uppnås ställda mål.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Resultatutveckling

Resultat	2020	2019	2018	2017	2016
Koncern	391,2	396,3	139,6	366,2	825,6
Koncernens resultat i förhållande till kostnaderna	4,2	3,7	1,3	4,0	9,8
Kommun	172,2	125,8	50,5	67,0	68,4
Kommunens resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag	4,1	3,1	1,3	1,8	1,9

Ovanstående tabell visar att koncernens resultat legat rätt stabilt. 2016 års resultat påverkades av Östersundshems försäljning av 1/3 av sitt fastighetsbestånd till Rikshem och 2018 års resultat av deras nedskrivningar med 200 miljoner kronor. Utan dessa enskilda händelser har koncernens resultat varit stabila under den senaste femårsperioden. Jämtkraftkoncernen redovisar lägre resultat 2020 jämfört tidigare år men det uppvägs av kommunens, Östersundshem AB och Rådhus AB's starkare resultat.

Kommunens höga resultat 2019 berodde på ändrad redovisningsprincip av pensionsmedelsportföljen, från det lägsta av anskaffnings eller marknadsvärde till marknadsvärde. Värdeförändringen på portföljen uppgick 2019 till 81 miljoner kronor samt kommunen erhölet en utdelning från Östersund Rådhus AB på 31,6 miljoner kronor.

Det höga resultatet 2020 beror till största delen av tillskott av generella statsbidrag, ersättning för höga sjuklönekostnader samt ersättning för merkostnader i samband med Covid-19 på sammanlagt 186,1 miljoner kronor. De extra generella statsbidragen beslutades efter skatteprognosen i februari 2020 som visade på en extrem försämring i kommunsektorns skatteintäkter. Detta återhämtade sig till viss del under senare delen av året.

Intäkter och kostnader

Koncernen	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter (mnkr)	5 496,1	7 159,6	7 463,3	5 792,9	6 087,3
Förändring (%)	-30,3	-4,2	28,8	-5,1	20,7
-Varav exploateringsintäkter	6,7	5,7	12,2	12,6	7,7
-Varav riktade bidrag	288,9	200,8	233,6	245,1	284,6
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar (mnkr)	-8 751,7	-10 803,5	-11 129,5	-9 111,7	-8 542,0
Förändring (%)	-23,4	-3,0	22,2	6,7	7,2
Varav pensionskostnader	285,7	272,2	268,6	235,2	230,6
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	-3 772,0	-3 643,9	-3 666,2	-3 215,9	-2 454,7
Förändring (%)	3,5				
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2	3 554,0
Förändring (%)	4,4	4,9	3,7	4,2	6,9
-Varav generella statsbidrag och utjämning	1 196,6	1 032,8	937,5	882,6	856,4
Finansnetto (mnkr)	-42,2	15,6	-33,1	-32,2	-273,7
Förändring (%)	-371	312	-2,8	850	-24,7

Koncernen

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader inklusive finansnetto är god.

Verksamhetens intäkter har minskat med 30,3 % från föregående år. Minskningen beror främst på lägre elpriser, lägre andel levererad volym av el, en mild vinter med lägre intäkter för fjärrvärme och en försäljning av kundstocken i Scandem Oy.

Verksamhetens kostnader minskade med 23,4 % och beror huvudsakligen på minskade kostnader för energi, varor och material i energilösningar- och värmeproduktionen.

Kommunen

Verksamhetens intäkter har ökat med 6,4 % jämfört med föregående år. Den största förändringen härrör från statsbidrag avseende ersättning för höga sjuklöner, 42,5 mnkr samt återsökta medel för merkostnader kopplat till vård- och omsorg, 23,9 mnkr. Försäljningsintäkter och hyror har minskat med 13,6 miljoner kronor och minskningen härrör främst från verksamheterna Campingen och Storsjöbadet, där intäkterna från företrädesvis norska sommargäster uteblivit under pandemin. Beslutade taxor och avgifter har ökat med 8,2 miljoner kronor där VA har en ökning med 9 miljoner kronor, i enlighet med planerade årliga ökning av VA-taxon i samband med byggandet av nytt Vattenverk, medan det är en minskning på intäkter från parkeringsavgifter och fritidsanläggningar.

Verksamhetens kostnader har ökat med 2,1 % jämfört med föregående år. Köp av huvudverksamhet har ökat med 45,2 miljoner kronor. Ökningen beror främst på fler barn i fristående skolor, större antal externa utförare inom vård- och omsorg, fler elever i gymnasieskolan samt dyrare och ökande antal placeringar för barn och unga inom socialtjänsten. Kostnaden för arbetskläder, skyddskläder och skyddsmaterial har ökat med 11,3 miljoner kronor vilket beror på den pandemi som rått under året. Resekostnader har av samma anledning minskat med 7 miljoner kronor. Förlust på kundfordringar har ökat med 1,5 miljoner kronor vilket kan kopplas till de restriktioner närings- och föreningslivet drabbats av 2020 vilket lett till ekonomiska svårigheter. Personalrepresentationen har ökat med 2,4 mnkr och beror på att de anställda erhållit en sommar- och julgåva på sammanlagt 4,7 mnkr.

Avskrivningarna har ökat med 8,3 % (16,7 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Det är en följd av de stora bygginvesteringarna som genomförts.

Finansnettot har minskat med 75,9 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det beror främst på att 2019 års finansnetto innehöll en utdelning från Östersunds Rådhus AB på 31,6 miljoner kronor samt att pensionsmedelsportföljen hade ett resultat som var 43,9 miljoner kronor högre 2019 jämfört med 2020.

Ett mått på balans i kommunens ekonomi är nettokostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Om kommunen ska leva upp till kravet enligt Riktlinjer för God ekonomisk hushållning krävs en nettokostnadsandel som inte överstiger 98 %. Den justerade budgeten ger en nettokostnadsandel på 97 %.

Kommunens nettokostnadsandel uppgår 2020 till 95,9 %.

Kommunen	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhet	91,9 %	94,9 %	94,8 %	94,2 %	93,4 %
Avskrivningar	5,2 %	5,0 %	4,7 %	4,7 %	5,3 %
<i>Nettokostnadsandel exklusive finansnetto</i>	<i>97,0%</i>	<i>99,9 %</i>	<i>99,5 %</i>	<i>98,9 %</i>	<i>98,7%</i>
Finansnettot	-1,1 %	-3,0 %	-0,4 %	-0,7 %	-0,6 %
Nettokostnadsandel	95,9 %	96,9 %	99,1 %	98,2 %	98,1 %

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Koncernens nettoinvesteringar i im- och materiella anläggningar uppgick till 872 mnkr (985). I snitt har den kommunala koncernen investerat 744 mnkr per år de senaste fem åren. År 2020 får därför betraktas om ett år med rätt högt investeringsutfall. Samtidigt är det fortsatt stora investeringsvolymerna planerade för de närmaste tre åren.

Koncernen har även gjort investeringar i finansiella anläggningstillgångar under femårsperioden med 687 mnkr.

Den långfristiga skulden uppgick till 5 276 mnkr, en nettoökning med 3,1 procent från föregående år. Skulden de senaste fem åren har ökat med 100 mnkr. Stark bidragande till att skulderna under perioden är rätt stabila trots hög investeringsnivå är den höga självfinansieringsgraden och minskad likviditet. Koncernens skuld fluktuerar även utifrån minoriteten andel i Jämtkraft.

Investeringar och långfristig skuld	2020	2019	2018	2017	2016
Koncern					
Nettoinvesteringar (mnkr)	923	1 031	1 063	885	505
<i>Varav investering i im- och materiella tillgångar</i>	<i>872</i>	<i>985</i>	<i>1 025</i>	<i>660</i>	<i>178</i>
- Förändring (%)	-12	-3	20	75	-297
Långfristig skuld (mnkr)	5 276	5 118	5 020	5 112	5 177
- Förändring (%)	3,1	2,0	-1,8	-1,3	-2,7
Internt tillförda medel	1 009	909	843	788	1 517
Självfinansieringsgrad (%)	109,9	88,2	79,3	89,0	300,2
Kommun					
Nettoinvesteringar (mnkr)	499	368	398	340	296
<i>Varav investering i im- och materiella tillgångar</i>	<i>467</i>	<i>330</i>	<i>377</i>	<i>327</i>	<i>287</i>
Förändring (%)	42	-12	15	14	19
Långfristig skuld (mnkr)	4 899	4 892	4 833,5	5 007	4 702
- <i>Vara kommunens egen låneskuld</i>	<i>370</i>	<i>370</i>	<i>265</i>	<i>295</i>	<i>295</i>
Förändring (%) (<i>egen låneskuld</i>)	0,0	39,6	-10,2	0,0	-15,7
Internt tillförda medel	423	320	243	252	260
Självfinansieringsgrad (%)	84,8	87,0	61,1	74,1	87,8

2020 har kommunen kunnat självfinansiera sina investeringar till 84,8 %. Låneskulden är oförändrad men likviditeten har sjunkit.

Inför år 2020 budgeterade kommunen för 657,8 mnkr i investeringar och utfallet blev 466,8 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad på 71 procent.

För mer detaljerad genomgång av budgetavvikelser per nämnd hänvisas till respektive nämnds verksamhetsberättelser.

Nettoinvesteringar i relation till avskrivningar

Nyckeltalet visar i vad mån koncernen reinvesterar i den takt som anläggningstillgångarna minskar i värde genom årliga avskrivningar. För att inte urholka koncernens anläggningsskapital bör nettoinvesteringarna minst ligga på samma nivå som avskrivningarna. Den senaste femårsperioden har nettoinvesteringarna överstigit avskrivningarna med 1 677 mnkr vilket innebär att koncernens anläggningsskapital ökat i samma utsträckning.

	2020	2019	2018	2017	2016
Koncernen					
Nettoinvesteringar (Mnkr)	923	1 031	1 063	885	505
Avskrivningar (Mnkr)	516	561	680	488	487
Nettoinvesteringar/avskrivningar (%)	179	184	156	181	104
Kommunen					
Nettoinvesteringar (Mnkr)	499	368	398	340	296
Avskrivningar (Mnkr)	217	200	180	173	186
Nettoinvesteringar/avskrivningar (%)	229	185	221	197	159

Finansnetto

Finansnettot i koncernen består främst av resultatet i resultatandelar från koncern- och intresseföretag -14,0 mnkr, pensionsmedelsportföljen 37,1 mnkr, räntekostnader -59,3 mnkr, kursdifferenser -10,1 mnkr och ränta pensionsskuld -8,0 mnkr. 2019 års positiva finansnetto i koncernen berodde på den extremt positiva utvecklingen på aktiemarknaden. 2019 var första året som aktierna i pensionsmedelsportföljen bokfördes till marknadsvärdet.

Kommunens räntenetto består bland annat av pensionsmedelsportföljen, 37,1 mnkr, positivt räntenetto för internbankverksamheten, 22,2 mnkr, ränta på kommunens egen låneskuld, -4,1 mnkr och ränta pensionsskuld -7,3 mnkr. 2019 års höga finansnetto påverkades av den extremt positiva utvecklingen på aktiemarknaden under året dels på en aktieutdelning från Östersunds Rådhus AB.

Mnkr	2020	2019	2018	2017	2016
Koncernen					
Finansnetto	-42	16	-33	-35	-274
Kommunen					
Finansnetto	47	123	31	24	21

Soliditet

Soliditeten beskriver den finansiella styrkan på lång sikt. Den anger hur stor del av tillgångarna som är självfinansierade med eget kapital. Högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har koncernen. Den långsiktiga trenden är mer intressant än förändring enstaka år.

Koncernens soliditet uppgår till 40 procent vilket är en ökning med 1 procentenheter jämfört med föregående år. Under den senaste femårsperioden har soliditeten ökat med 7 procentenheter.

Kommunens soliditet uppgick till 23 procent (totala pensionsförpliktelse inräknade).

%	2020	2019	2018	2017	2016
Koncernen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	40	39	37	34	33
Kommunen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	23	22	21	19	19

%	2020	2019	2018	2017	2016
Koncernen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	48	45	44	41	41
Kommunen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	37	37	31	30	31
Finansiella placeringar avsedda för pensioner	881	844	763	692	680

Koncernens och kommunens soliditet ligger på en stabil nivå med en svag uppåtgående trend.

Internbanksverksamheten i form av upplåning på kapitalmarknaden och vidareutlåning till kommunens bolag, påverkar kommunens soliditetsmått. Ökad omslutning på balansräkningen medför att det egna kapitalets relativa andel av tillgångarna minskar. Det som påverkat soliditeten positivt under perioden är ökningen av eget kapital samt höga investeringsnivåer utan behov av ökad upplåning.

Internbank och långfristiga skulder

För att erhålla bra villkor på upplåningen har kommunen hos ratinginstitutet S&P Global genomgått en kreditbedömningsprocess och erhållit rating AA+ som är den näst högsta som utdelas. Den 16 oktober 2020 bekräftades kommunens rating. Motivering från ratinginstitutet var:

- Stark likviditet
- Mycket stark ekonomi
- Extremt förutsägbart och stöttande ramverk för kommunsektorn
- Låg skuldnivå
- Kommunens starka finansiella resultat och styrning utgör ytterligare stöd för ratingen

Kommunen har på kapitalmarknaden etablerat två marknadsprogram. Certifikatprogrammet nyttjas till 900 mnkr av ram 2 000 mnkr och obligationsprogrammet (MTN) nyttjas till 3 975 mnkr av ram 5 000 mnkr. Av denna lånesumma vidareutlånas 4 505 mnkr till Jämtkraft AB, Östersundshem AB, Östersunds Rådhus AB samt Östersunds Sport- och Eventarena AB.

	2020	2019	2018	2017	2016
Långfristig låneskuld	4 875	4 875	4 820	5 000	4 700
-Varav utlåning till bolag	4 505	4 505	4 555	4 705	4 405
-Varav kommunens låneskuld	370	370	265	295	295

Resultat för internbank

Resultatet för internbanken 2020, det vill säga skillnaden mellan kostnadsräntor för inlåning inklusive kostnader för rating, administration mm minskat med ränteintäkter från utlåning till bolag uppgår till totalt 18,6 miljoner kronor.

Kreditlöften

Kommunen har per 31 december 2020 kreditlöften på totalt 900 miljoner kronor.

Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som är finansierade med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Balansräkningens totala skuldsättningsgrad för 2020 har ökat något från föregående år i koncernen men är oförändrad i kommunen.

	2020	2019	2018	2017	2016
Total skuldsättningsgrad koncernen	53 %	52 %	52 %	55 %	53 %
- varav avsättningsgrad (pensioner)	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
- varav avsättningsgrad, övrigt	6 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	10 %	11 %	11 %	11 %	11 %
- varav långfristig skuldsättningsgrad	35 %	34 %	31 %	35 %	34 %
Total skuldsättningsgrad kommunen (exkl upplåning för vidareutlåning till bolagen)	32 %	32 %	30 %	30 %	28 %
- varav avsättningsgrad (pensioner)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- varav avsättningsgrad, övrigt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	19 %	19 %	19 %	19 %	16 %
- varav långfristig skuldsättningsgrad	8 %	8 %	6 %	6 %	7 %

Pensionsskuld

I bokslut 2020 uppgår det totala pensionsåtagandet i Östersunds kommun till 1 666 mnkr, vilket är en ökning med 1,3 % jämfört med 2019. Ökningen beror på avtalsförändringar, PÖK18 i RIPS19 avseende pensionsförpliktelsen, som bara minskade med 3 mnkr mellan 2019 och 2020. Normalt ligger minskningen på cirka 50 mnkr årligen. Pensionsskulden kommer fram till utgången av 2025 att öka med 100 mnkr och ansvarsförbindelsen minska med 237 mnkr, enligt aktuell prognos.

Mnkr (inkl löneskatt)	2020	2019	2018*	2017*	2016*
Avsättning till pensioner (i balansräkningen)	291	266	692	674	662
Ansvarsförbindelse äldre än 1998 (inom linjen)	1 375	1 378	972	1 027	1 070
Totala pensionsåtagande	1 666	1 644	1 664	1 701	1 732
Förändring i %	1,3	-1,2	-2,2	-1,8	-3,8
Finansiella placeringar avsedda för pensioner	881	844	763	692	680

*Åren 2016-2018 redovisas 456 mnkr av pensionsförpliktelsen som en skuld i balansräkningen.

Budgetföljsamhet

Mkr	Budget 2020	Varav TA	Bokslut 2020-12-31	Prognos aug* 2020
Tekniska nämnden	0,9	-3,7	- 11,1	- 15,7
Barn- och utbildningsnämnden	-		33,1	10,8
Miljö- och samhällsnämnden	-		3,8	3,1
Vård- och omsorgsnämnden	-		28,2	11,1
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	-		1,7	26,4
Balansräkningsenheten	-		8,2	10,3
Kommunstyrelse/Lönebuffert	-		7,1	7,1
Central buffert LSS	-		1,5	1,5
Buffert hyror och politik	-		17,8	18,7
Revision	-		0,2	-
Kultur- och fritidsnämnden	-		- 0,4	3,6
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-		- 21,6	- 18,9
Valnämnden	-		-	-
Gemensam överförmyndarnämnd	-		1,8	1,2
Summa verksamhet	0,9	-3,7	70,3	59,2
Finansiering, budget	127,0	-3,7	101,9	73,7
Totalt	127,9	-7,4	172,2	132,9

* Justerat med TA från T2

Som ovanstående tabell visar finns det variation i nämndernas träffsäkerhet mellan prognosen från augusti jämfört med faktiskt utfall per sista december. De som har störst avvikelse mellan utfall och prognos är Barn- och utbildningsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden samt Kommunstyrelsen. Det har visserligen varit ett ovanligt år där förutsättningarna ständigt ändrats utifrån pandemin men det är av vikt att jobba med prognossäkerheten då det är ett viktigt verktyg för styrningen av den kommunala verksamheten så att rätt insatser sätts in i rätt tid för att ha en ekonomi i balans.

Känslighetsanalys

Effekt på koncernens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Skatteintäkter	1 %	30
Generella statsbidrag och utjämning	1 %	12
Riktade bidrag	1 %	3
Löpande avgifter, hyror och ersättningar	1 %	49
Effekt på koncernens kostnader	Förändring	Effekt +/- mnkr
Personalkostnader, exkl pensionskostnader	1 %	33
Pensionskostnader	1 %	3
Förändrad diskonteringsränta pensionsskuld	1 % enhet	3
Inköp av varor och tjänster	1 %	49
Bidrag och transfereringar	1 %	2
Räntekostnader	1 %	1
Förändrad upplåningsränta	1 % enhet	49

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Sammanfattningsvis kan konstateras att 2020 års höga resultat är starkt kopplat till de stödåtgärder som staten gett kommunsektorn. Koncernens omsättning minskade med 1 541,4 mnkr och beror i huvudsak på att priset på el varit lågt under 2020 samt försäljning av kundstocken i Scandem OY. Det visas inget nedskrivningsbehov på tillgångar med stark koppling till elpriset. Lägre resultat i koncernens bolag och förbund jämfört med 2019 gör att koncernen trots kommunens starka resultat landar på samma nivå som föregående år.

Den kommunala verksamhetens huvudsakliga problem finns inom den skattefinansierade verksamheten IFO. Hög nettokostnadsavvikelse och ett stort budgetunderskott flera år tillbaka. Under våren 2021 kommer en genomlysning av verksamheten och dess kostnadsutveckling genomföras. Det finns även utmaningar kopplat till väghållningen, med återkommande underskott.

1.7 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Kommunen har i dag ingen resultatutjämningsreserv (RUR) men kommunfullmäktige fattade beslut om reviderade riktlinjer för God ekonomisk hushållning, 2020-12-15 § 238 där förutsättningar för avsättning till och användning av RUR fastställdes.

Östersunds kommun har inte sedan tidigare år något underskott att återställa. Årets balanskravsresultat efter justeringar är positivt och uppgår till 169,3 mnkr (117,6), vilket därmed lever upp till lagens krav. Jämfört med tidigare år är balanskravsresultatet betydligt bättre.

Utmärkande för årets balanskravsutredning är att:

- Det finns inte något historiskt underskott att återställa.
- Intäkterna justerades för realisationsvinster på 0,6 mnkr

- Resultatet innehåller inga realisationsförluster att gottgöra resultatet.
- Resultatet innehåller orealiserade vinster i värdepapper på 13,2 mnkr.
- Reservering till resultatutjämningsreserven föreslås med 127,2 mnkr då resultatet efter balanskravsjusteringar är tillräckligt.
- Resultatutjämningsreserven uppgår 2020-12-31 till 0 mnkr.

Då resultatet efter balanskravsjusteringar uppgår till 4,0 % av skatteintäkter och statsbidrag kan reservering med 127,2 mnkr göras. Beslut fattas av kommunfullmäktige i samband med fastställandet av årsredovisning 2020 i april 2021.

Nedan följer balanskravsutredning i tabellform, med jämförelser fyra år tillbaka.

Mnkr	2020	2018	2019	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkningen	172,2	125,8	34,9	67,0	68,4
Realisationsvinster	-0,6	-2,5	-3,8	-0,2	-0,9
Orealiserade vinster/förluster aktier	-13,2	-42,3	15,6	0,0	0,0
Återföring realiserade vinster och förluster aktier	10,9	36,6	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	169,3	117,6	46,7	66,8	67,5
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-127,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsre-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	42,1	117,6	46,7	66,8	67,5

1.8 Väsentliga personalförhållanden

Antal medarbetare och anställningsformer

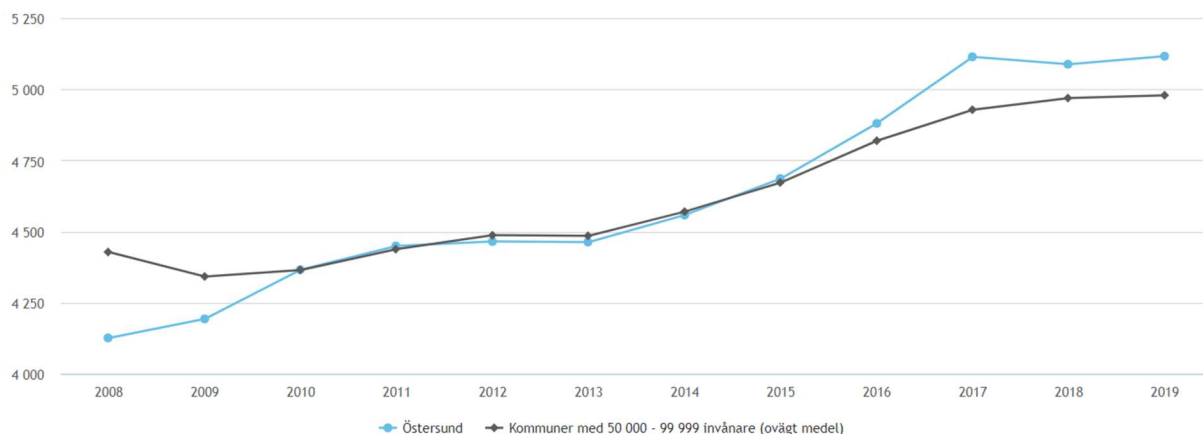
Antal årsarbetare

1 november fanns det 5 141 årsarbetare. Uppgiften avser tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön omräknat till heltid. Det är en minskning med 92 årsarbetare jämfört med föregående år.

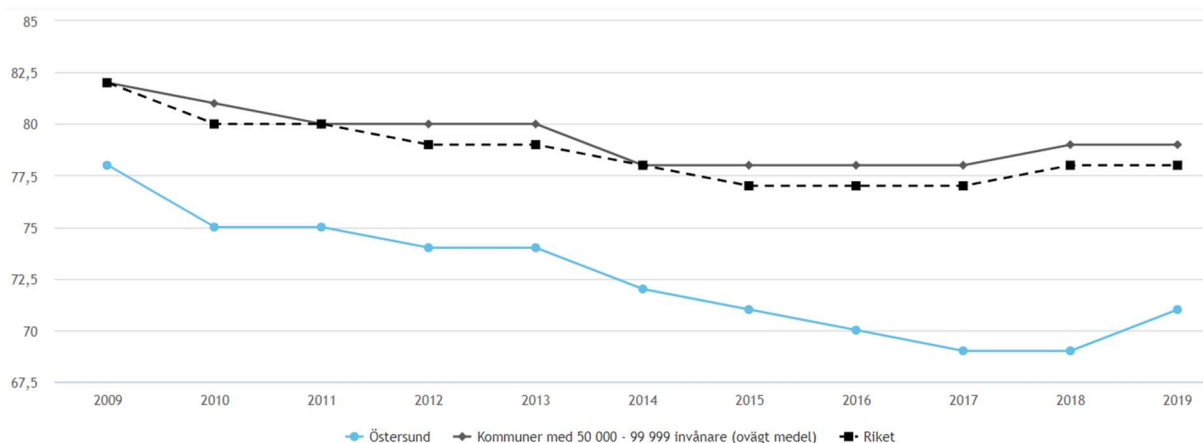
Kultur- och fritidsförvaltningen och Teknisk förvaltning har ökat antal årsarbetare. Vård- och omsorgsförvaltningen har samma antal årsarbetare som förra året. Övriga förvaltningar har minskat antal årsarbetare jämfört med november 2019. Den förvaltning som har minskat mest är Barn- och utbildningsförvaltningen. För grundskolan beror det på minskat antal elever i och med att Engelska skolan har etablerat sig. Inom förskolan beror det på anpassning till fristående förskolor. Ökningen inom Teknisk förvaltning beror främst på ökade krav och investeringar inom VA.

Förvaltning	Ökning/minskning
Barn- och Utbildningsförvaltning	-110,8
Kommunledningsförvaltningen	-1,9
Kultur- och Fritidsförvaltning	7,4
Samhällsbyggnad	-0,5
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	-6,7
Teknisk förvaltning	21,3
Vård- och Omsorgsförvaltning	0,0

Östersunds kommun har fler antal årsarbetare jämfört med kommuner i liknande storlek. En ökning som startade år 2015. Anledningen till att vi har fler antal årsarbetare jämfört med kommuner i liknande storlek är att vi har en hög andel timavlönade.

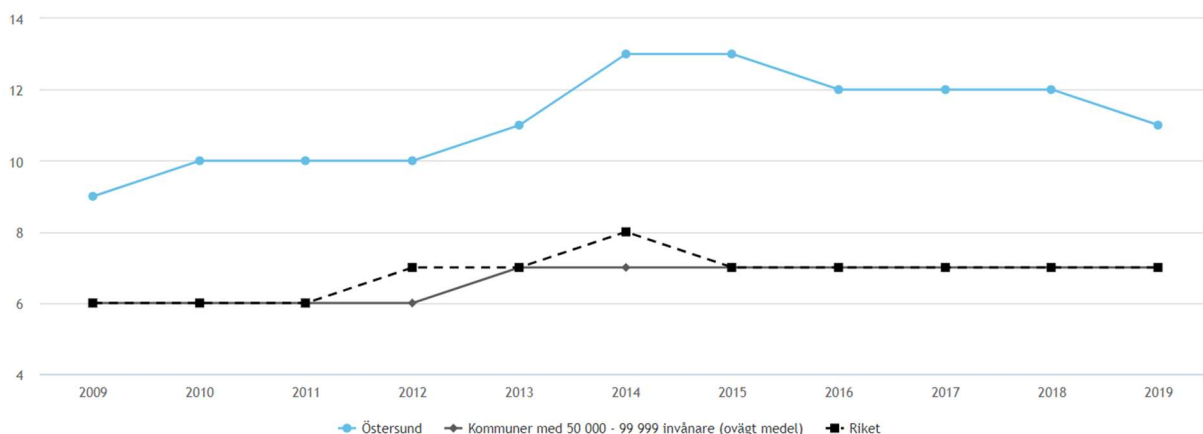

Av totalt 5 405 månadsavlönade var 4 815 tillsvidare- och 590 visstidsanställningar. Antalet tillsvidareanställningar har ökat med 47 och antalet visstidsanställningar har minskat med 157 jämfört med föregående år. Jämfört med kommuner i liknande storlek har Östersunds kommun en lägre andel tillsvidareanställda:

Timavlönade

Östersunds kommun har en högre andel timavlönade (11%) jämfört med kommuner i liknande storlek (7%). De timavlönade som ingår är anställda enligt huvudöverenskommelsen HÖK vilket innebär att arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA), feriearbetare, personliga assistenter och anhörigvårdare (PAN) inte ingår. Jämförelsen har gjorts 1 november respektive år. Trenden har sett likadan ut de senaste 10 åren.

Hos oss har timavlönade en intermitterant anställning vilket betyder att de är anställda under en viss period och under perioden erbjuds medarbetaren anställning enstaka dagar eller vissa perioder. Det innebär att vissa timavlönade kan arbeta väldigt lite och andra i större omfattning. Därför är det mer intressant att se hur stor andel av den utförda arbetstiden som är utförd av timavlönade istället för antalet anställda. År 2020 var det 13,6 % av den utförda arbetstiden som utfördes av timavlönade, vilket är samma som 2019. Det motsvarar ca 600 årsarbetare.

Tabellen visar andelen timmar i procent som har utförts av timavlönad personal under de senaste fem åren (exklusive BEA, PAN och feriearbetare). De senaste två åren har andelen utförd arbetstid av timavlönade minskat jämfört med tidigare år.

År	Andel utförd tid av tim-
2020	13,6 %
2019	13,6 %
2018	14,0 %
2017	13,9 %
2016	14,0 %

De förvaltningar som hade högst andel utförd arbetstid av timavlönade (exklusive BEA, PAN och feriearbetare) 2020 var Vård- och omsorgsförvaltningen 21,8 % (21,2 %), Barn- och utbildningsförvaltningen 9,4 % (9,3 %) och Teknisk förvaltning 8,9 % (10,7 %). Siffror inom parentes är andelen utförd arbetstid av timavlönade år 2019.

Syssestättningsgrad

Den genomsnittliga syssestättningsgraden för tillsvidareanställda var 1 november 96,0 %. Syssestättningsgraden för kvinnor var 95,3 % och för männen 97,8 %. Syssestättningsgraden har höjts med 0,1 % för kvinnorna och med 0,4 % för männen jämfört med 2019.

Av tillsvidareanställda hade 81,8 % en heltidsanställning vilket är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med 2019. Andelen tillsvidareanställda kvinnor som hade heltidsanställning var 79,0 % och andelen män som hade heltidsanställning var 89,3 %. Det är en ökning med 0,4 procentenheter för kvinnorna och en ökning med 1,4 procentenheter för männen jämfört med 2019.

Den genomsnittliga syssestättningsgraden för tillsvidareanställda på deltid har ökat från 77,2 % år 2019 till 77,5 % år 2020 för kvinnorna och från 78,3 % år 2019 till 79,4 % år 2020 för männen.

Könsfördelning, personalomsättning, åldersfördelning och utbildningsnivå

Könsfördelning

Av kommunens alla tillsvidareanställda var 72,9 % kvinnor och 27,1 % män, vilket är en ökning av andelen män med 0,8 procentenheter jämfört med 2019.

Vid mättillfället 1 november 2020 hade Samhällsbyggnad och Teknisk förvaltning jämn könsfördelning. Övriga förvaltningar var kvinnodominerade. Av kommunens tio största yrkesgrupper var samtliga kvinnodominerade.

Åldersfördelning

Medelåldern för tillsvidareanställda var 46,6 år och är därmed något lägre än 2019. Medelåldern har minskat något både för kvinnorna och för männen. Högst medelålder hade Teknisk förvaltning med 47,5 år och lägst medelålder hade Samhällsbyggnad med 43,8 år.

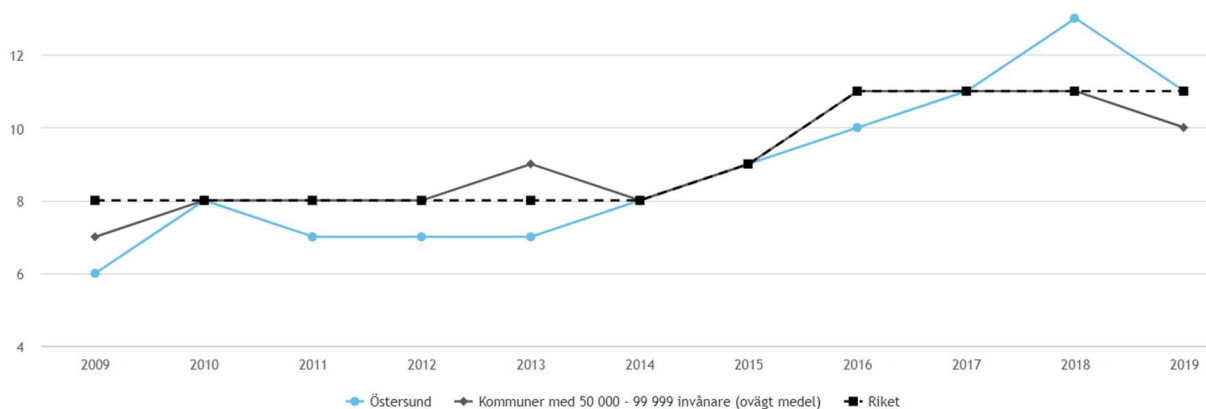
Andelen tillsvidareanställda har ökat i alla åldersgrupper. Högst andel tillsvidareanställda hade vi i åldersgruppen 60 – 65 år (95,5 %) och lägst andel hade vi i åldersgruppen upp till 29 år (66,7 %).

Personalomsättning

Personalomsättningen för tillsvidareanställda var under året 8,7 % vilket är lägre än 2019 då den var 9,2 %. Det var 259 medarbetare som valde att säga upp sig och lämna organisationen under 2020 vilket är något högre än 2019 då det var 256. I personalomsättningen ingår alla externa avgångar och vi hade fler antal anställda 2020 än 2019. Därför var personalomsättningen lägre 2020 än 2019 även fast det var fler medarbetare som valde att säga upp sig 2020. Det finns inget jämförelsetal med andra kommuner när det gäller personalomsättning. I ett yrke med kort inskolningstid är det inget problem med hög personalomsättning. Om det däremot är lång inskolningstid bör personalomsättningen vara låg eftersom det tar lång tid för medarbetaren att komma in i arbetet.

Alla som väljer att byta arbete inom Östersunds kommun eller avsluta sin anställning hos oss får en avgångsenkät via Benify tre veckor innan sista anställningsdag. Under 2020 hade vi en svarsfrekvens på 88 %. De främsta anledningarna till att medarbetare säger upp sig är erbjudande om annat arbete, lön, arbetsbelastning, arbetsuppgifter, avsaknad av stöd/delaktighet och avsaknad av utvecklingsmöjligheter.

Åren 2018 och 2019 hade vi högre andel avgångna tillsvidareanställda jämfört med kommuner i liknande storlek. Åren innan dess hade vi samma eller lägre andel avgångna tillsvidareanställda än kommuner liknande storlek.

Pensionsavgångar

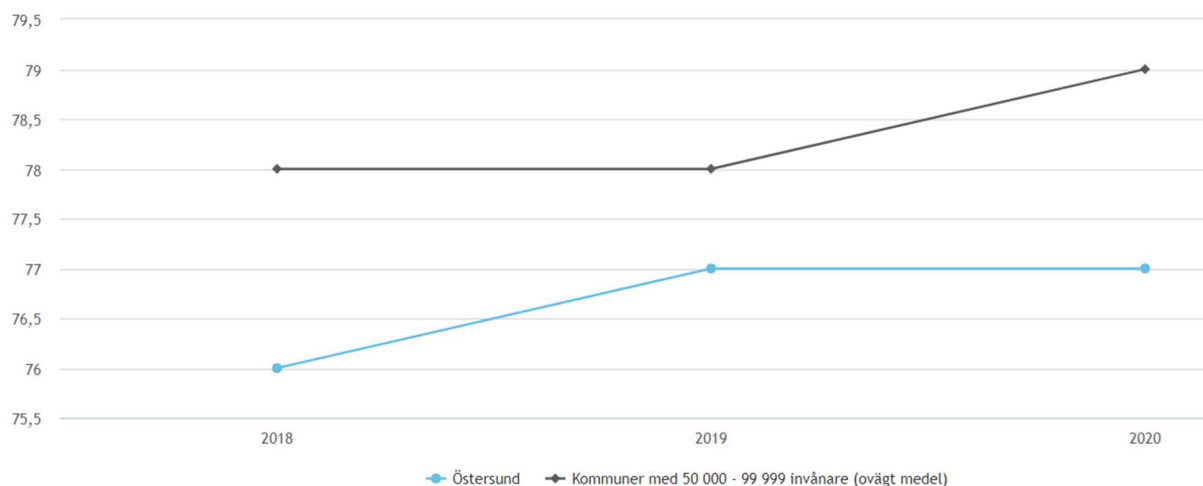
Antalet pensionsavgångar under perioden 1 januari – 31 december var 104 (120 under 2019). Medelåldern på de som gick i pension var 65 år. När vi under 2019 tog fram uppgift på antal medarbetare som skulle fylla 65 år under 2020 så var det 78 personer. Det kan därmed vara svårt att beräkna hur många som går i pension respektive år. De som gick i pension under 2020 var mellan 62 – 67 år.

29 % av våra tillsvidareanställda medarbetare fyller 65 år de kommande 10 åren. De yrkesgrupper som har störst andel som fyller 65 år de kommande 10 åren är administratörer ekonomi 63 %, renhållningsarbetare 50 %, administratör skola/förskola 48 %, tekniker IT 47 %, fastighetsskötare 47 %, handläggare IT 47 %, administratör övergripande verksamhet.

Medarbetarundersökning

Mätning av hållbart medarbetarskap (HME) genomfördes under hösten 2020 och värdet blev 77 vilket är samma som förra året. Alla områden (motivation, ledarskap, styrning och ambassadörskap) är på samma nivå som 2019. Svarsfrekvensen var 72,9 % vilket är högre än 2019 då den var 64,0 %.

Vi har ett lägre HME (77) jämfört med kommuner i liknande storlek (79).

Sett över tid har kommunens värde minskat från de högsta nivåerna 2013 och 2014 med ett HME på 79 till den lägsta nivån 2018 med värdet 76. Under åren 2009 – 2011 fokuserade kommunen på en genomlysning av organisationen i syfte att utveckla demokrati, service, arbetsgivarepolitik och samhällsbyggande samt leverera tjänster med hög kvalitet (Årets kvalitets kommun), vilket kan förklara en del av det höga resultatet åren efter. Utfallet med uppgång och fall följts åt efter 2016 i kommuner i liknande storlek. Faktorer som kan påverka är ekonomiska och politiska förändringar på nationell nivå, bristen på rätt kompetens och arbetskraft och resursfördelning med ökade behov inom välfärden.

Andelen ambassadörer har ökat med två procentenheter jämfört med 2019 och är nu 27 %. En ambassadör har svarat högt på frågorna om vi är en attraktiv arbetsgivare, om man rekommenderar Östersunds kommuns som arbetsgivare samt om man är stolt över att arbeta i Östersunds kommun.

I analysen av resultatet har utvecklingsområden tagits fram som förvaltningarna arbetar med för att förbättra resultaten. Där lyfts även goda exempel där vi har lyckats. Coronapandemin kan ha påverkat arbetet och även resultatet 2020.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

En riktlinje för kommunikation av arbetsgivarvarumärket har tagits fram och fastställts under året. I riktlinjen finns prioriterade områden för 2021 – 2022 med fokus på den interna kommunikationen kring Framåt med hjärtat och chefer som kulturbärare.

Vi har tagit fram rekryteringsmaterial och "jobba hos oss" filmer för sociala medier och extern webb som har publicerats under våren. Syftet var att locka arbetssökande generellt till kommunen, till ett specifikt ledigt jobb eller till en verksamhet inom kommunen som har stort personalbehov.

För första gången har vi genomfört Noliämässan med en gemensam monter för hela Östersunds kommun. I montern fanns representanter från flera förvaltningar samt kommunens ambassadörer. Montern var välbesökt och uppskattad av mässbesökarna. Materialet i montern har uppdaterats och finns tillgängligt att låna för alla verksamheter inom kommunen via en beställningssida på Insidan.

Vi har genomfört en riktad rekryteringskampanj för att locka till tillfälliga arbeten under covid-19. Kampanjen avslutades i juni och resulterade i ca 600 intresseanmälningar för arbete inom Östersunds kommun. Ett 70-tal personer anställdes i ett första skede när personalbristen var som störst.

Under våren genomfördes en inventering sjukvårdskompetens bland medarbetare som inte arbetar inom vården. Det gjorde vi för att vara förberedda om det skulle uppstå brist inom vårdrkten under covid-19.

En större nationell rekryteringskampanj riktad till sommarvikarier inom vård och omsorg har genomförts. Målet med kampanjen var en räckvidd på 179 000 personer och utfallet blev 330 000 personer. Antalet som klickade på en kampanjvideo, såg den i minst en minut och därefter gick vidare in på vår hemsida för lediga jobb, var högre än målet för kampanjen.

Östersunds kommun har ett Instagramkonto där medarbetare är värd för en vecka och berättar om sitt yrke, arbetsplats, kommunen som arbetsgivare och platsen att bo på. Kontot har ca 2 600 följare. Nytt för i år är att medarbetare också kan anmäla sig till Min story där de mer personligt berättar om sitt yrkesval och när de började arbeta i Östersunds kommun.

Våra ambassadörer, som bidrar till att marknadsföra sina yrken och kommunen som arbetsgivare, har deltagit i mässor och i bild- och filmmaterial. Den första gruppen från ambassadörsprogrammet är avslutad och utvärderingen visar att deltagarna är positiva till programmet. De har fått möjlighet att visa sitt yrke, kommunens uppdrag och arbetsgivarvarumärke samt kultur (Framåt med hjärtat). De säger att det har bidragit till en ökad stolthet över att arbeta i kommunen och att de i högre grad rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

En modell för arbetsfördelning har tagits fram som syftar till att stödja verksamheterna och som kan användas som en modell med arbetsfördelning mellan olika yrkesgrupper. Modellen har utvärderats och där framkommer att material och arbetsätt har varit bra men att rutiner behöver arbetas fram för att förtydliga processen.

En kompetensportal har införts under året. Det är ett system för att presentera kommunens samtliga utbildningar och fungerar som en kompetensdatabas. Portalen gör det möjligt att följa upp utbildningar och kompetensstatus på individ- och gruppnivå.

Två inspirationsföreläsningar har erbjudits alla medarbetare. Den ena genomfördes av Katarina Blom med temat "Du finner inte lyckan, du skapar den". Den andra genomfördes av Patrik Wincent med temat "Den digitala drogen". Vi har även erbjudit 2-dagarsutbildning i självledarskap med Bengt Kallenberg. Ett tillfälle för chefer och ett för medarbetare.

Personalpolitik

Arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa

En FAQ om covid-19 har tagits fram till chefshandboken. Där finns information och praktiska råd kring personalfrågor som uppstår i samband med hanteringen av covid-19.

Från sista veckan i februari har sjukfrånvaron följts upp på förvaltningsnivå och på yrkesgruppsnivå varje vecka eftersom sjukfrånvaron har ökat med anledning av covid-19. En åtgärd som vi har genomfört utifrån det är den rekryteringskampanj för tillfälliga arbeten som vi genomförde under våren. Se "Hantera kompetensförsörjning och kompetensutveckling".

Utbildningar i riskbedömning utifrån covid-19 har genomförts för verksamhetsstödjande enheter i flera förvaltningar.

Projektet framtidens kommunhus har övergått i en ny organisation. Delprojektet arbetsätt har bildat en referensgrupp och alla representanter från förvaltningarna genomför en behovskartläggning. Projektledare stöttar i kartläggningen och utbildning av referensgruppen har genomförts. Löpande pågår projektmöten och projektplanering för all hålla tidsplanen med inflyttning 1 januari 2023.

En enkät har skickats ut till ett urval av chefer och medarbetare som arbetade på distans för att utvärdera hur distansarbetet fungerade under Coronapandemin. Resultatet visar i huvudsak att de allra flesta upplevde distansarbetet som positivt och att det fungerade bra. Men det fanns också utmaningar. Utmaningarna handlade främst om att hitta balans mellan arbete och fritid, problem med arbetsergonomi och färre eller inga sociala kontakter. Resultatet visar även utmaningar i ledarskapet då det kan vara svårt att kontrollera arbetsmiljön i hemmet, att skapa vi-känsla, svårigheter med diskussioner på arbetsplatsträffar och i grupparbeten för att nämna några exempel. Utifrån resultatet har HR tagit fram stödmaterial som kan användas på arbetsplatsträffar och även åtgärdsförslag där kommunen på lång sikt bör utveckla digitala forum för sociala kontakter och kollegialt lärande/utbyte. Utbildning i självledarskap för chefer och medarbetare var också en åtgärd som redan är genomförd.

En modul har skapats i vårt verktyg för tillbud- och skaderapportering DF-respons enligt föreskriften om smittspridning. Covid-19 ingår i den kategori som ska dokumenteras i de fall det uppkommit olyckor eller tillbud som kan eller har orsakat ökad smittspridning.

Upphandling av företagshälsovård har genomförts under året och nytt avtal har tecknats med Previa. Implementering är genomförd och det pågår ett arbete med tillgång till en självbetjäningstjänst för Östersunds kommun.

Personalhälsoarbete

Alla medarbetare har erbjudits två månaders gratis träning på den webbaserade träningstjänsten MyMOWO.com. Satsningen genomfördes för att få medarbetare i aktivitet och rörelse och samtidigt kunna ge förutsättningar att undvika träning på gym under covid-19.

Under hösten deltog Östersunds kommun i hälsoutmaningen Hittaut. Det var ett friskvårdsprojekt med karta och modern teknik i fokus som fanns på ca 32 platser i Sverige. På kartan fanns utsatta checkpoints med en bokstavskod som medarbetarna registrerade på sitt konto och hade då chans att vinna fina priser. Östersunds kommun kom på andra plats och registrerade 13 469 checkpoints.

Alla medarbetare har erbjudits gratis influensavaccination.

Likabehandling

Likabehandlingsarbetet utifrån Diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder för likabehandling är infört i Stratsys arbetsmiljömodul och är därmed integrerat i det systematiska arbetsmiljöarbetet både när det genomförs skyddsronnd och vid den årliga planeringen/uppföljningen. Chefer och verksamhetsstödjande funktioner har utbildats i Stratsys arbetsmiljömodul. Cheferna får även hjälp med att inkludera likabehandling i det löpande arbetsmiljöarbetet och vid risk- och konsekvensanalyser.

Chef- och ledarutveckling

En genomlysning av ledarskapet har genomförts med externa konsulter. Kommunledningsgruppen har arbetat med resultatet vilket bland annat har resulterat i att vi kommer att rekrytera en stabschef inom Kommunledningsförvaltningen. En annan åtgärd är att rapporter från kommunledningsgruppens möten läggs ut i chefshandboken efter varje möte. Fokus har varit att arbeta fram en samsyn om tillitsbaserat ledarskap och framåt med hjärtat.

Kommunens första digitala chefsdag har genomförts. Temat för dagen var "Den digitala framtiden". Föreläsare var Andreas Gyllenhammar (Jämtkraft), Anna Granevärn (Region Jämtland Härjedalen) och Ashkan Fardost (föreläsare och debattör).

Utvecklingsprogrammet för framtida ledare startade under hösten med 18 nya deltagare från 6 förvaltningar. Programmet syftar till att identifiera framtida chefer och ledare och förbereda dem för eventuella rollbyten och karriärsteg. Det ska också bidra till individuell utveckling och ge en realistisk syn på chef- och ledaruppdraget.

Programmet "Ny som chef" har genomförts med 12 nya chefer. Programmet syftar till att stärka nya chefer i deras förmåga att möta situationer som de står inför i sin verksamhet. Målet är att chefer ska känna sig trygga i sin nya roll, veta hur kommunen fungerar och var de kan få stöd i sina frågor.

Övriga arbetsgivarfrågor

Löner och personalförsäkringar

Löneöversyn med Sveriges arkitekter, DIK, Sveriges arbetsterapeuter, Fysioterapeuterna, Sveriges ingenjörer, Akavia, LR, Lärarförbundet, Naturvetarna, Sveriges psykologförbund, Sveriges skolledarförbund, SRAT och Vårdförbundet har genomförts enligt tidplan. Ny lön för medarbetare inom dessa avtalsområden betalades ut i april. Alla timavlönade fick den nya lönen utbetald i april alternativt maj (Kommunals avtalsområde). Löneöversyn med Kommunal, Akademikerförbundet SSR, Vision, Ledarna, Sveriges skolläkarförbund slutfördes så snart de centrala avtalen var klara. Ny lön för medarbetare inom dessa avtalsområden betalades ut i december. Det innebär att löneöversyn 2020 är genomförd med alla fack samt oorganiserade inom deras avtalsområden.

Enligt Diskrimineringslagen ska lönekartläggning genomföras varje år för att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män. Lönekartläggning är genomförd under året och resultatet visar att de löneskillnader som finns kan förklaras med könsneutrala argument. Förklaringarna handlar till stor del om marknadsfaktorer. Vårt behov av att rekrytera och behålla personal påverkar löneläget för vissa grupper där vi har stor konkurrens med den externa marknaden. Om vi ska vara konkurrenskraftiga måste vi i vissa fall anpassa oss till marknaden för att lyckas med kompetensförsörjningen i organisationen.

En genomlysning av lönepolitiken har genomförts och resulterat i en förändring i 2021 års löneöversyn. Då kommer nivån för uppfyller grundkraven att utgå från den faktiska inflationstakten de senaste fem åren vilket bidrar till större utrymme för särskilt goda prestationer och ökad lönespridning. Tidigare utgick vi från SKR:s prognos om bedömd inflationstakt kommande år.

Genomlysning av lönestruktur för chefer och handläggare är genomförd. Genomlysningen gjordes för att säkerställa att lönesättning och lönestrukturer hanteras enligt gällande lönepolicy och lönepolitiska riktlinjer. Utifrån resultatet kommer vissa yrkesgrupper att prioriteras i 2021 års löneöversyn.

Nya kommunövergripande lönekriterier har tagits fram. I lönekriterierna ingår kommunens kärnvärden engagerat, omtänksamt och utvecklande. För att möjliggöra en god förankring ska kriterierna tillämpas i löneöversyn 2022. Ett metodstöd har tagits fram för hur förvaltningarna kan arbeta med lönekriterierna.

Personalåtgärder

Inför sommaren fick medarbetarna en sommarhälsning från kommunledningsgruppen med en gåva. Gåvan bestod av ett årskort på Jamtli (lilla Jamlikortet) som gällde för historieland och museet under ett år.

Alla månadsavlönade och timavlönade (som har arbetat under året) har fått en julklapp i form av att presentkort på 500 kr i CityPlay-appen. Presentkortet gäller i de flesta butiker i Östersunds kommun och alla butiker som vill kan ansluta till appen kostnadsfritt.

Upphörande av anställning

Pensionsrådgivning och information om löneväxling till grupp som har inkomst över 8,07 inkomstbasbelopp har genomförts via telefon/teams av rådgivare hos Folksam.

Pensionsinformation till alla anställda, både blivande pensionärer och de som har lite längre kvar till pension, har genomförts digitalt vid flera tillfällen.

En utbildning för chefer i pensions- och försäkringskunskap har genomförts.

Kommunstyrelsen har beslutat att anställningar efter uppnådd LAS-ålder (68 år 2020) kan löpa på efter uppnådd LAS-ålder. Det betyder att tillsvidareanställdas anställning inte behöver avslutas vid utgången av den månad de uppnår LAS-åldern. Anställningen kan löpa på och både anställd och arbetsgivaren kan avsluta anställningen med en månads varsel utan att behöva ange skäl.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas exklusive timavlönade på grund av att personalsystemet räknar fel när det gäller timavlönades sjukfrånvaro. Systemet kan bara räkna timavlönades sjuktimmar, inte deras ordinarie arbetstid.

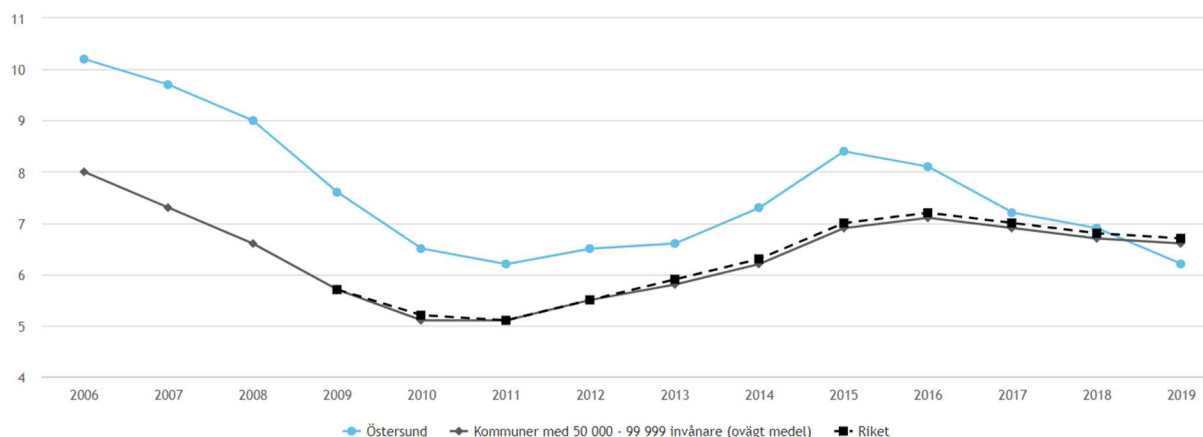
Sjukfrånvaron för månadsavlönade år 2020 var 7,9 %, vilket är 1,7 procentenheter högre än 2019. För kvinnor har sjukfrånvaron ökat med 1,9 procentenheter och för män har den ökat med 1,5 procentenheter. Sjukfrånvaron har ökat i alla åldersgrupper. Störst ökning är det i den yngsta åldersgruppen upp till 29 år. Ökningen av sjukfrånvaron beror på den pågående Coronapandemin.

Totalt för kommunen	2020	2019
Total sjukfrånvaro	7,9 %	6,2 %
Kvinnor	9,0 %	7,1 %
Män	5,4 %	3,9 %
Upp till 29 år*	9,5 %	6,3 %
30 - 49 år*	7,7 %	5,9 %
50 år och äldre*	7,8 %	6,4 %
Långtidssjuka 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	33,2 %	44,0 %

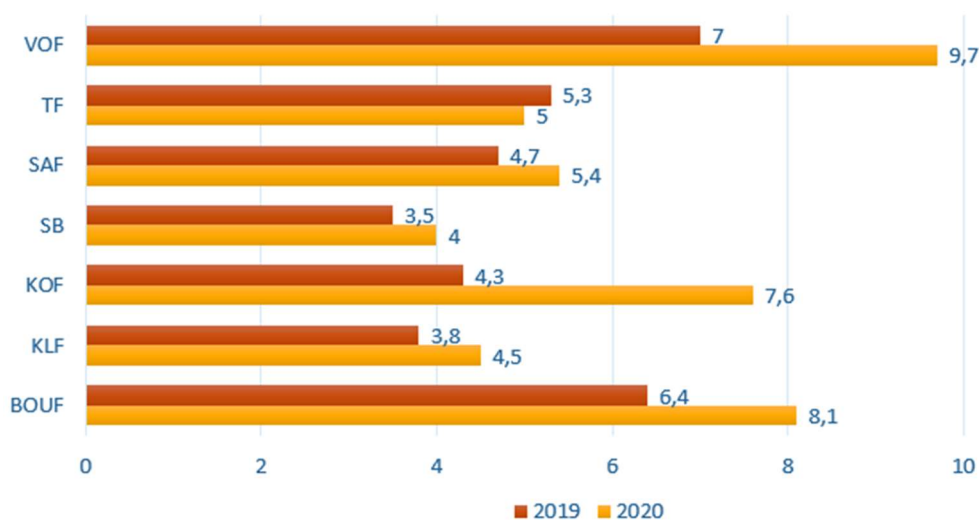
Sjukfrånvaron i intervallet 60 dagar eller mer har minskat jämfört med 2019. Under 2020 var 33,2 % av all sjukfrånvaro 60 dagar eller mer, vilket är en minskning med 10,8 procentenheter jämfört med 2019. Om vi däremot räknar antal medarbetare som varit sjukskrivna mer än 60 dagar så var de 142, nästan lika många som 2019 då det var 140. Anledningen till den lägre långtidssjukfrånvaron är att vi har högre total sjukfrånvaro och högre korttidssjukfrånvaro. Korttidssjukfrånvaron (dag 1–14) var 4,0 % vilket är högre än 2019 då den var 2,7 %. Orsaken till den högre korttidssjukfrånvaron är främst att medarbetarna inte har fått vara på arbetet vid förkylningssymtom under den pågående Coronapandemin.

Samtliga rehabärenden har systematiskt gått igenom och handlingsplaner har upprättats i samråd med chefer, HR, Försäkringskassan och företagshälsovården. Det har resulterat i flera avslutade ärenden, där största antalet återgått i ordinarie arbete men också ett antal avslut av anställning.

Diagrammet nedan visar sjukfrånvaron 2006–2019 för Östersunds kommun jämfört med kommuner i liknande storlek. Östersunds kommuns sjukfrånvaro har minskat sedan 2015 och år 2019 hade vi lägre sjukfrånvaro än kommuner i liknande storlek. Det skiljer 0,4 procentenheter.

Det var bara Teknisk förvaltning som 2020 hade lägre sjukfrånvaro än 2019. Övriga förvaltningar hade högre sjukfrånvaro jämfört med 2019. Minskningen inom Teknisk förvaltning beror på att flera långa sjukfall har avslutats samt effekter av Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

När det gäller nyttjandet av företagshälsovård så har de rehabiliterande insatserna ökat under året. Orsaken till det är den pågående Coronapandemin. Flera medarbetare har varit sjukskrivna och arbetsgivaren har inte haft tid att arbeta förebyggande och främjande på samma sätt som tidigare. Under 2020 var 45% rehabiliterande och 55 % förebyggande och främjande karaktär. Fördelningen 2019 var 28% rehabiliterande och 72 % förebyggande och främjande insatser.

1.9 Förväntad utveckling

Skatteintäkter och arbetade timmar har ett starkt samband. Medan befolkningstillväxten står i stark relation till byggandet och färdigställande av bostäder.

Den senaste skatterunderlagsprognosen bygger på ett scenario med en utdragen återhämtning av den svenska samhällsekonomin, där ett balanserat konjunkturläge inte nås förrän 2024. Återhämtningen för antalet sysselsatta förväntas bli utdragen. Andelen arbetslösa bedöms uppgå till drygt 8 procent, som genomsnitt de kommande tre åren.

Osäkerheter kring hur utvecklingen på bostadsmarknaden påverkar byggandet finns. Enligt befolkningsprognosen ska invånarantalet tillta successivt under de närmaste åren men beräknas öka som kraftigast under åren 2022– 2024. Under denna period ska det enligt bostadsbyggnadsprognosen årligen färdigställas i snitt cirka 368 bostäder. Under 2021 förväntas en låg befolkningstillväxt på 205 personer, motsvarande 0,3 procent. Det beror på att det under 2021 beräknas färdigställas relativt få bostäder, cirka 140.

Ovanstående förutsättningar ger självklart en dämpning av skatteunderlagstillväxten som leder till att kommunen behöver dämpa kostnadsutvecklingen i samma utsträckning för att ha en ekonomi i balans. I kommunens budget och flerårsplan har ett avsteg från resultatmålet på 2 % gjorts.

Östersund har en åldersstruktur som är äldre jämfört med riket. År 2020 var medelåldern 42,0 år jämfört med rikets 41,4 år. Jämfört med riket bor det en låg andel barn och en hög andel personer

över 62 år i Östersund. Den åldrande befolkningen kommer leda till ett ökat behov av äldreomsorgstjänster.

Kommunkoncernen har höga investeringsutgifter i sina budgetar och flerårsplaner. Det allra största investeringsprojektet i kommunen ett nytt vattenverk. Det finns också stora planerade investeringar i skola och förskola. Även energibolaget har höga planerade investeringsutgifter i anläggningstillgångar. Koncernens låneskuld förväntas öka med 800 miljoner kronor under planperioden.

Väsentliga händelser efter balansdagens slut

Pandemin som pågått sedan början av förra året pågår fortfarande och är inne i tredje vågen samtidigt som det pratas om en fjärde våg i samband med muterade varianter av viruset som har större spridningsförmåga. Vaccinationer på kommunens särskilda boenden har genomförts och fortgår enligt regionens riktlinjer med övriga prioriterade grupper i mån av tillgång av vaccin.

Fortfarande råder restriktioner i samhället och när faran kan blåsas över är för närvarande osäkert. Kommunen har förlängt uppmaningen att jobba hemifrån i möjligaste mån till efter sommaren.

Regeringen har tidigare lagt beslutet om sänkt arbetsgivaravgift för unga vuxna från 1 april 2021 till att gälla retroaktivt från 1 januari 2021.

Det bidrag som kunde sökas av verksamheter inom vård- och omsorg hos Socialstyrelsen för merkostnader i samband med Covid-19 utgick med 91,4 % av sökt belopp vid första utbetalningstillfället. Ansökningsomgång två bokades upp med 91,4 % av totalt sökt belopp i samband med bokslutet. Utbetalningen av andra omgången har nu gjorts och kommunen har erhållit 100 % av sökt belopp från ansökningsomgång två och även resterande upp till 100 % från ansökningsomgång ett.

2 Drifts- och investeringsredovisning

2.1 Driftsredovisning

(Mnkr)

	Kommun- bidrag 2020	Tilläggsanslag 2020	Intäkter 2020		Kostnader 2020		Resultat 2020
			Budget	Utfall	Budget	Utfall	
Tekniska nämnden	106,5	- 2,8	16,5	17,5	- 120,2	- 129,5	- 8,3
Tekniska nämnden, taxefinansierad	-	-		170,7	- 170,7	- 170,7	-
Tekniska nämnden, intäktsfinansierad*	-	-	1 310,1	1 142,2	- 1 305,5	- 1 136,7	5,5
Barn- och utbildningsnämnden	1 319,1	7,4	58,8	175,1	- 1 385,3	- 1 468,5	33,1
Miljö- och samhällsnämnden	51,6	2,3	35,7	40,2	- 89,6	- 90,3	3,8
Vård- och omsorgsnämnden	1 514,4	25,4	121,2	472,0	- 1 661,0	- 1 983,7	28,1
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	216,6	3,2	15,5	56,0	- 235,3	- 281,6	- 5,8
Kommunstyrelse, intäktsfinansierat	-	-	60,8	73,9	- 60,8	- 74,0	- 0,1
Kommunstyrelse/Lönebuffert	17,9	- 10,8			- 7,1	-	7,1
Kommunstyrelse/Politisk reserv	12,8	-			- 12,8	- 0,9	11,9
Kommunstyrelse/Hyresbuffert	15,5	- 9,6			- 5,9	-	5,9
Kommunstyrelse gymnasieskola	248,5	-			- 248,5	- 243,9	4,6
Central buffert LSS	15,0	- 13,5			- 1,5	-	1,5
Kommunstyrelsen, Räddningstjänstförbund	43,6	-			- 43,6	- 40,6	3,0
Revision	2,9	-			- 2,9	- 2,7	0,2
Kultur- och fritidsnämnden	191,8	5,2	1,7	34,2	- 198,7	- 231,6	- 0,4
Social- och arbetsmarknadsnämnden	377,7	- 0,3	104,8	195,2	- 482,2	- 594,2	- 21,6
Valnämnden	0,1	-			- 0,1	- 0,1	-
Gemensam överförmyndarnämnd	14,1	0,1		3,1	- 14,2	- 15,5	1,8
Summa verksamhet	4 148,1	6,6	1 725,1	2 380,1	- 5 875,2	- 6 464,5	70,3
Finansiering	-4 148,1	- 6,6	5 168,5	5 202,1	- 940,9	- 945,5	101,9
SUMMA	-	-	6 893,6	7 582,2	- 6 816,1	- 7 410,0	172,2

Tilläggsanslag KS § 194, 2020-06-09, KS § 305, 2020-10-15, KF § 95 2020-06-17 och KF § 201, 2020-10-20

(Mnkr)

	Kommun- bidrag 2019	Tilläggsanslag 2019	Intäkter 2019		Kostnader 2019		Resultat 2019
			Budget	Utfall	Budget	Utfall	
Tekniska nämnden	108,1	2,9	16,2	54,3	- 129,1	- 173,6	- 8,3
Tekniska nämnden, taxefinansierad	-	-	147,6	135,7	- 147,6	- 135,7	-
Tekniska nämnden, intäktsfinansierad*	-	1,9	821,6	862,8	- 817,4	- 861,7	3,0
Barn- och utbildningsnämnden	1 264,8	13,4	57,6	156,1	- 1 335,8	- 1 440,2	- 5,9
Miljö- och samhällsnämnden	51,5	3,8	35,0	38,6	- 90,3	- 90,9	3,0
Vård- och omsorgsnämnden	1 504,8	0,7	118,7	197,2	- 1 624,2	- 1 699,0	3,7
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	203,5	- 0,3	15,2	51,5	- 218,4	- 237,7	17,0
Kommunstyrelse, intäktsfinansierat	-	-	85,6	97,1	- 85,6	- 99,5	- 2,4
Kommunstyrelse/Lönebuffert	21,4	- 9,4	-	-	- 12,0	-	12,0
Kommunstyrelse/Politisk reserv	-	-	-	-	-	-	-
Kommunstyrelse/Hyresbuffert	-	-	-	-	-	-	-
Kommunstyrelse gymnasieskola	229,9	-	-	-	- 229,9	- 237,6	- 7,7
Central buffert LSS	7,5	-	-	-	- 7,5	-	7,5
Kommunstyrelsen, Räddningstjänstförbund	39,4	-	-	-	- 39,4	- 38,0	1,4
Revision	2,8	-	-	-	- 2,8	- 2,3	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	196,7	- 0,7	1,7	31,5	- 197,7	- 225,3	2,2
Social- och arbetsmarknadsnämnden	386,9	0,1	102,7	203,1	- 489,7	- 592,7	- 2,6
Valnämnden	0,1	-	-	1,4	- 0,1	- 1,9	- 0,4
Gemensam överförmyndarnämnd	13,7	0,5	-	2,8	- 14,2	- 14,7	2,3
Summa verksamhet	4 031,1	12,9	1 401,9	1 832,1	- 5 441,7	- 5 850,8	25,3
Finansiering	-4 031,1	- 12,9	4 918,0	5 000,0	- 856,0	- 855,5	100,5
SUMMA	-	-	6 319,9	6 832,1	- 6 297,7	- 6 706,3	125,8

2.1 Investeringsredovisning (Mnkr)

	Budget 2020	Tilläggs- budget	Utgifter	Inkomster	Avvikelse
Tekniska nämnden	225,6	-102,7	121,9	3,2	4,2
Barn- och utbildningsnämnden	8,9	2,6	10,1	-	1,4
Miljö- och samhällsnämnden	1,7	0,0	1,4	-	0,3
Vård- och omsorgsnämnden	58,6	-48,8	7,1	-	2,7
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	41,1	37,5	87,6	0,4	- 8,6
Balansräkningsenheten	290,6	-65,9	225,6	0,4	- 0,5
Kultur- och fritidsnämnden	30,1	-9,9	21,2	4,9	3,9
Social- och arbetsmarknadsnämnden	1,2	0,0	0,8	-	0,4
SUMMA	657,8	-187,2	475,7	8,9	3,8

Tilläggsanslag KF § 95 2020-06-17 och KF § 201, 2020-10-20

Större investeringsprojekt Mnkr	Budget 2020	Utfall 2020	Total budget	Total kostnad
Köp av Styckmästaren 2	25,0	25,0	25,0	25,0
Köp av Grytan 4:66	14,5	15,1	14,5	15,1
Centralt ägda datorer	15,1	15,1	15,1	15,1
Digitlisering IT-enheten	10,0	10,0	10,0	10,0
Östersunds Arena	-	15,1	260,0	261,2
Litsbacken (2019-2021)	1,6	-	13,0	0,6
Konstgräs (2018-2020)	3,8	4,4	7,3	7,9
Elbuss Frösön	9,0	9,7	9,0	9,7
Fordon	6,2	6,3	8,7	6,3
Statsmiljöavtalet GC-bro	-	-	30,0	-
Statsmiljöavtalet GC-väg	-	-	30,0	-
Cykelväg Mjällbyvägen/Fritzhemsgatan	0,8	0,8	14,4	0,8
Cirkulationsplats Bergsgatan/Frösövägen	0,2	-	0,5	-
Trafikplats Odenskog	1,1	0,7	11,1	0,7
Servicehus Campingen	1,0	0,7	8,5	0,7
Kross Gräfsåsen	5,5	5,3	5,5	5,3
Nytt vattenverk	29,5	7,8	742,0	49,5
Gräfsåsen lakvattenrening	5,5	-	5,5	-
Björkbacka reservoar	10,0	7,1	10,0	7,1
Gövik/Lab. Ombyggnad	0,4	0,3	18,0	0,3
Förstudie ny ÅVC	0,2	2,0	35,5	0,2
Tandsbyn RV ombyggnad	0,1	0,1	9,2	0,1
Näs VV ombyggnad	-	0,2	6,0	0,2
Lit VV uppgradering	-	-	10,7	-
Storsjöbadet	2,7	2,1	15,0	2,4
Lugnvik Sjöängsskolan	8,0	14,7	255,0	14,8
Utökning och anpassn. av lokaler stadiindelning	2,8	1,1	2,8	1,1
Storsjöskolan	10,0	6,5	302,0	6,7
LSS-boende Berget	0,5	-	11,0	-
Solliden	16,0	12,6	30,5	15,9
Underhåll skolor och förskolor	10,0	9,8	30,0	9,8
Storsjöskolan, anpassning för stadiindelning	12,5	12,5	12,5	12,5
Palmcrantzskolan	40,0	40,0	107,0	96,0
Ombyggnad utemiljö Liljevågen Brunflo	4,5	4,0	5,0	4,1
Evakueringskola Blomstergården bla	4,0	0,2	35,0	0,2

Kommunfullmäktige fattade beslut, 2019-06-20 §104, att tillstyrka att Jämtkraft AB utvecklar vindkraftsparken i Hocksjön med högst 1 350 miljoner kronor. Till och med 2020-12-31 har 62,5 miljoner kronor förbrukats.

3 Miljöredovisning

Kommunen är miljöcertifierad enligt ISO 14001 och EMAS-registrerade sedan 2007. Årligen genomgår kommunen revision av ett utomstående oberoende revisionsföretag. Mer information om tillvägagångssättet för vårt miljöarbete finns på: <https://www.ostersund.se/miljoledningssystem>

3.1 Kommunens mål om minskad miljö- och klimatpåverkan

Det övergripande miljöarbetet utgår ifrån kommunfullmäktiges vision och långsiktiga mål om ett ekologiskt hållbart Östersund och kommunens miljöpolicy. I kommunens Mål 7 om att det "I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan" har politiken beskrivet hur den vill att organisationen ska arbeta med frågan. Det finns också årligen utpekade uppdrag för verksamheterna som följs upp bland annat via olika nyckeltal.

För kommunens prioriterade miljöaspekter finns särskilda målsatta nyckeltal, så kallade indikatorer. Indikatorerna är beslutade av fullmäktige.

Indikatorer och resultat för 2020:

- **De fossila koldioxidutsläppen ska minska med 100 % till 2030**
Resultat: De fossila koldioxidutsläppen i Östersunds kommun som geografiskt område har minskat med **48 procent** eller cirka 116 000 ton fossil koldioxid mellan 2010 och 2019. En stor del av minskningen härrör från att Jämtkraft levererar 100 procent förnybar el till sina lokalkunder sedan 2011. Utsläppsminskningen beror också på att bensin användningen minskat med drygt 40 procent och torvanvändningen med drygt 45 procent under perioden 2010–2019. Utsläppsminskningen på 11 200 ton under 2019 var i nivå med vad som krävs för att nå målet om en fossilfri kommun till år 2030! Det krävs en minskning på minst 11 625 ton koldioxid i genomsnitt per år för att nå målet i jämn takt.
- **De fossila koldioxidutsläppen i kommunorganisationen ska minska med 100 % till 2025**
Resultat: De fossila koldioxidutsläppen i kommunorganisationen har minskat med **70 procent** eller cirka 7 000 ton koldioxid under perioden 2010 till 2019. Omräknat per anställd är minskningen 74 procent. Den största anledningen till minskningen beror på att kommunen från och med 2011 köper 100 procent förnybar el. Andra åtgärder som kommunen gjort är en pågående omställning av fordonsflottan till förnybara drivmedel, utfasning av olja för uppvärmning samt att skolskjutsar och färdtjänst upphandlas med viss andel förnybara drivmedel. Med nuvarande takt på 375 ton fossil koldioxid i utsläppsminskning per år kommer vi inte att nå målet om en fossilbränslefri kommunorganisation år 2025. Det krävs en minskning på 502 ton per år för att organisationen ska nå målet i tid
- **Energiförbrukningen ska minska med 30 % till 2030 jämfört 2010**
Resultat: Energianvändningen omfattar den energi som används till transporter samt el- och värmeproduktion. Energianvändningen per invånare i kommunen som geografiskt område fortsätter att minska. 2019 uppgick den totala energianvändningen till 26,9 MWh per invånare jämfört med 27,3 MWh per invånare under 2018, en minskning med 1,5 procent. Under perioden 2010–2019 har energianvändningen per invånare minskat med **23 procent**. Trenden är att användningen av fossila energikällor minskar med ett undantag för diesel mellan 2018 och 2019. Förnybara energikällor såsom HVO, RME och Etanol ses öka.
- **Energiförbrukningen i kommunorganisationen ska minska med 30 % till 2030 jämfört 2010**
Energianvändningen per helårsanställd i kommunorganisationen har minskat med **18 procent** från 2010 till 2019 och uppgår till 24 MWh per anställd. Minskningen sedan 2010 har inte varit

konstant men från 2016 ses en stadigare trend i minskningen. Mellan 2018 och 2019 har energianvändningen per anställd minskat med 1,5 procent medan den faktiska energianvändningen i kommunorganisationen har ökat med 1 procent eller ca 1 200 MWh. Ökningen härrör från sektorn transporter medan el och uppvärmning har minskat något.

- **60 % av hushållsavfallet ska lämnas in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling år 2028**

Resultat: Under 2019 uppgick den andelen till 47 procent vilket är den högsta noteringen under mätserien 2012–2019. Alla typer av insamlat hushållsavfall i kommunen minskade under 2019 samtidigt som mer material samlades in för återvinning, vilket går i linje med kommunens målbild. Enligt kommunens program för avfall bör vi ha minskat mängden avfall till minst 379 kg per invånare senast år 2028. 2019 samlades 404 kg avfall in per invånare, vilket är en minskning sedan tidigare år.

Mer information om Mål 7 finns på: <https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/kommunens-mal-och-budget/mal-7.html>

Miljö- och klimatarbete

Östersunds kommun arbetar på många olika sätt med miljö- och klimatfrågor och nedan följer några exempel på detta.

Utfasning av kemikalier

Kommunen har av miljöskäl infört ett alkaliskt joniserat vatten i verksamheten. Med satsningen har man kunnat byta ut de flesta traditionella rengöringsmedlen i städverksamheterna i kommunen. Syftet är främst miljömässigt då produkten rengör effektivt samtidigt som det består av 99,83 procent vatten. Kommunen tillverkar och distribuerar produkten själva vilket bidrar till färre transporter och en återvinning av dunkar och flaskor. Kommunen har dessutom sålt cirka 7 000 liter till andra verksamheter.

Samhällsplanering

Planering är en viktig del i processen för ett hållbarare samhälle. Under året har kommunen till exempel fastställt *riktlinjer för dagvatten* som bland annat säger att öppna dagvattenlösningar ska prioriteras framför slutna för att öka möjligheten att fördröja och rena större regnmängder. Detta leder till ett mer robust dagvattennät med mindre risk för översvämningar och skador och i förlängningen också till att föroreningsbelastningen i sjöar och vattendrag minskar.

Kommunen har i uppdrag att integrera ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning av urbana miljöer senast 2025 som ett led i Sveriges miljömål. En framtagen *strategi för grönstruktur* som utgår från ekosystemtjänstbegreppet sätter fokus på att ta fram bättre planeringsunderlag och riktlinjer för grönstrukturen.

Klimatväxling av tjänsteresor med flyg

Östersunds kommun har sedan 2017 haft Klimatväxling som innebär att alla kommunens tjänsteresor med flyg beläggs med en klimatavgift. Avgiften varierar beroende på resans längd. Klimatväxlingsavgiften sätts in på ett konto för gröna investeringar och används sedan till att finansiera interna åtgärder som ska minska kommunorganisationens utsläpp av fossil koldioxid. De åtgärder som klimatväxlingen hittills har finansierat är elcyklar till kommunens förvaltningar, fossilfritt flygbränsle som kompensation för tjänsteresor samt bidrag till det innovativa elflygs- och drönarprojektet *Green Flyway*.

Klimatseminariet

För 19 året i följd arrangerade Östersunds kommun 2020 ett klimatseminarium tillsammans med Länsstyrelsen Jämtlands län, Länsförsäkringar Jämtland och Region Jämtland Härjedalen. Seminariets tema var "Klimatkrisen väntar inte" och hölls för första gången digitalt med ca 400 anmälda. Klimatseminariet vänder sig mot politiker, tjänstemän, näringsliv och privatpersoner.

Viable Cities

Östersunds kommun har under 2020 blivit medlemmar i Viable Cities som är ett strategiskt innovationsprogram med fokus på smarta hållbara städer. Programmets syfte är att snabba på omställningen till klimatneutrala städer till 2030.

Klimatsmart upphandling

Under 2020 har Fossilfritt Sverige samlat sex kommuner som anses vara föregångare med att ställa klimatkrav vid upphandling. Under våren 2021 kommer kommunerna ta fram handlingsplaner för hur upphandlingsprocessen på ett mer strategiskt sätt kan användas för att nå klimatmålen och inleda näringslivsdialoger i respektive kommun. Östersunds kommun är en av dessa kommuner.

Grönt flygbränsle

Jämtkraft har tillsammans med Chalmers, Lunds universitet och IVL Svenska Miljöinstitutet undersökt möjligheten att tillverka flygbränsle från koldioxid som genereras vid förbränningen av träbränsle i kraftvärmeverket i Lugnvik. Flygbränslet kan tas fram genom att blanda koldioxiden med vätgas producerad av förnybar el. Denna metod skulle generera ett förnybart flygbränsle. Målsättningen är att inom fem år ha en produktionsanläggning klar i Östersund.

Biogas av matavfall

Kommun har beslutat att gå vidare med planerna att bygga en rötningsanläggning för matavfall tillsammans med övriga kommuner i länet. Beslutet är en milstolpe och har fört oss ytterligare ett steg närmare en anläggning som kan behandla matavfall och annat biologiskt avfall som sedan förvandlas till fossilfri fordonsgas och Kravcertifierad biogödsel. Vi har också blivit beviljade klimatinvesteringsstöd på högst 124 miljoner kronor av Naturvårdsverket som har stor betydelse för kommande beslut.

Samarbetsplattform för cirkulär ekonomi

Östersunds kommun har initierat ett projekt om en digital samarbetsplattform för återanvändning av byggvaror och inventarier där både privata och offentliga aktörer kan återbruka material. Projektet fortsätter under 2021 och väntas involvera såväl näringsliv som andra kommuner och regioner.

Miljöpris

Östersunds kommun delar varje år ut ett miljöpris till företag, privatpersoner, organisationer eller andra som gjort en insats för hållbar utveckling i Östersunds kommun. Miljöpriset 2020 delades mellan REKO-ring Östersund och Vågen Zero Waste Butik.

4 Finansiella rapporter

4.1 Resultaträkning

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN			
	Not	2020	2019	Budget	2020	Avvikelse	2019
Verksamhetens intäkter	3	5 496,1	7 159,6	890,2	1 034,1	143,9	972,0
Verksamhetens kostnader	4	-8 751,7	-10 242,4	-4 781,1	-4 897,5	-116,4	-4 795,6
Av- och nedskrivningar	5	<u>-516,4</u>	<u>-561,1</u>	<u>-221,8</u>	<u>-217,0</u>	4,8	<u>-200,3</u>
Verksamhetens nettokostnader		-3 772,0	-3 643,9	-4 112,7	-4 080,4	32,3	-4 023,9
Skatteintäkter	6	3 005,2	2 993,8	3 016,0	3 005,2	-10,8	2 993,8
Generella statsbidrag och utjämning	7	<u>1 200,2</u>	<u>1 032,8</u>	<u>1 196,6</u>	<u>1 200,2</u>	<u>3,6</u>	<u>1 032,8</u>
Verksamhetens resultat		433,4	382,7	99,9	125,0	25,1	2,7
Finansiella intäkter	8	77,0	133,7	50,1	77,2	27,1	146,6
Finansiella kostnader	9	<u>-119,2</u>	<u>-118,1</u>	<u>-22,1</u>	<u>-30,0</u>	-7,9	<u>-23,5</u>
Resultat före extraordinära poster		391,2	398,3	127,9	172,2	44,3	125,8
Extraordinära poster		-	-	-	-	-	-
Årets resultat	10	<u>391,2</u>	<u>398,3</u>	<u>127,9</u>	<u>172,2</u>	<u>44,3</u>	<u>125,8</u>

4.2 Kassaflödesrapport

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN			
	Not	2020	2019	Budget	2020	Avvikelse	2019
Den löpande verksamheten							
Årets resultat		391,2	398,3	127,9	172,2	44,3	125,8
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>							
Av- och nedskrivningar		516,4	561,1	221,8	217,0	-4,8	200,3
Upplösning investeringsbidrag		-0,6	-0,3	0,0	-0,6	0,0	-0,3
Förändring av avsättningar		36,5	27,9	12,1	31,2	19,1	27,5
Realisationsvinster/förluster		9,2	8,0	0,0	16,2	16,2	8,9
Orealiserade kursförändringar		-13,2	-42,3	0,0	-13,2	-13,2	-42,3
Justering minoritetsintresse		41,8	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering av övr ej rörelsek.påverk poster		32,1	-69,9	0,0	<u>0,6</u>	0,6	<u>0,0</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 013,4	909,1	361,8	423,4	62,2	319,9
Förändring kortfristiga fordringar		125,1	295,2	0,0	-48,0	-48,0	-7,7
Förändring exploateringsstillgångar		-31,5	-23,1	26,0	-31,5	-57,5	-23,1
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		1,8	1,3	0,0	1,8	0,0	1,3
Förändring kortfristiga skulder		-109,1	66,7	0,0	71,6	71,6	54,9
Förändring kortfristiga placeringar		0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring förråd och varulager		-5,1	-11,8	0,0	<u>0,1</u>	0,1	<u>0,1</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten		994,6	1 237,6	26,0	417,4	-33,8	345,4
Investeringsverksamheten							
Investering i im- och materiella anläggningstillgångar		-888,4	-1 000,1	-400,0	-470,9	-70,9	-332,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		16,7	15,6	0,0	0,3	0,3	2,6
Investering i finansiella tillgångar		-51,4	-48,0	-16	-28,6	-12,6	-38,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,4	1,8	0,0	0,4	0,4	0,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-922,7	-1 030,7	-416,0	-498,8	-82,8	-368,1
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån		0,0	55,0	650,0	0,0	-650,0	55,0
Amortering lån		0,0	-122,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning av långfristiga skulder		0,0	50,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga skulder		79,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning av långfristiga fordringar		-123,1	0,0	-500,0	-13,0	487,0	0,0
Utbetalning av medfinansiering infrastruktur		-4,4	0,0	0,0	-4,4	0,0	-5,3
Minskning av långfristiga fordringar		0,0	242,1	0,1	0,0	-0,1	50,4
Investeringsbidrag		8,1	3,3	0,0	8,1	8,1	3,3
Inbetalning från placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetalad utdelning		-28,1	-27,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-68,0	200,6	150,1	-9,3	-159,4	103,4
Årets kassaflöde		3,9	407,5	121,9	-90,7	-212,6	80,7
Likvida medel vid årets början		351,9	-56,5	297,5	287,6	-9,9	206,9
Likvida medel genom förändring av minoritet			0,9				
Likvida medel vid årets slut		355,8	351,9	419,4	196,9	-222,5	287,6

4.3 Balansräkning

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN		
	Not	2020-12-31	2019-12-31	Budget	2020-12-31	2019-12-31
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
		<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>				
	10	15,2	11,5	0,1	6,3	0,4
	<u>Materiella anläggningstillgångar</u>					
	11	10 387,9	10 059,5	3 063,0	3 102,0	2 892,5
	12	338,9	314,2	234,1	239,3	217,8
	<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>					
	13	1 647,0	1 763,5	50,3	60,3	55,6
	13	0,0	0,0	590,2	590,2	590,2
	14	880,8	843,7	798,6	880,8	843,7
	15	584,8	399,6	1,8	14,8	1,8
	15	123,5	139,2	5 005,0	4 505,0	4 505,0
	16	9,2	5,3	5,3	9,2	5,3
		13 987,3	13 536,5	9 748,4	9 407,9	9 112,3
Omsättningstillgångar						
	17	71,1	39,6	16,4	71,1	39,6
		67,2	61,8	1,4	1,3	1,4
	18	1 108,4	1 110,8	216,5	263,1	215,1
		0,0	137,5			
	19	355,8	351,9	419,4	196,9	287,6
		1 602,5	1 701,6	653,7	532,4	543,7
		15 589,8	15 238,1	10 402,1	9 940,3	9 656,0
SUMMA TILLGÅNGAR						
Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN		
Not	2020-12-31	2019-12-31	Budget	2020-12-31	2019-12-31	
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
	20	7 285,8	6 421,3	3 029,1	3 524,8	2 948,0
		-121,7	466,2			451,0
		391,2	398,3	127,9	172,2	125,8
		7 555,3	7 285,8	3 157,0	3 697,0	3 524,8
Avsättningar						
	21,22	328,4	298,2	733,8	290,6	265,8
	23	836,8	826,5	14,4	24,0	17,6
Skulder						
	24	4 875,0	4 875,0	5 550,0	4 875,0	4 875,0
				545,0	370,0	370,0
		376,9	226,2			
	25	24,1	16,6	17,8	24,1	16,6
	26	1 593,3	1 709,8	929,1	1 029,6	956,2
		6 869,3	6 827,6	6 496,9	5 928,7	5 847,8
		15 589,8	15 238,1	10 402,1	9 940,3	9 656,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Ställda panter och eventalförpliktelser						
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>						
	27	1 374,7	1 378,0	1 003,7	1 374,7	1 378,0
	28	694,6	586,9		199,2	202,1
	29	12,9	14,5		12,9	14,5
	30	89,7	100,8		37,1	47,0

4.4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Avsteg görs avseende klassificering av finansiella anläggningstillgångar, RKR R7, samt systematisk omprövning av restvärden och nyttjandeperioder avseende materiella anläggningstillgångar, RKR R4.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag/förbund	2020
Östersunds Rådhus AB	100 %
- Östersundshem AB	100 %
- Östersunds Sport- och eventarena AB	100 %
- Innanförskapsakademin Jämtland AB	100 %
- Jämtkraft AB	98 %
Jämtlands Gymnasieförbund	62 %
Jämtlands Räddningstjänstförbund	26,86 %

Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Koncernföretag som inte ingår i den sammanställda redovisningen med motiveringen att de är utan väsentlig betydelse var för sig och tillsammans utifrån kommunens ägarandel är:

Visit Östersund AB, Inlandsbanan AB, Peak Region AB/MSSP AB, Inlandskommunernas ekonomiska förening, Naboer AB, Inera AB, Folkets Hus, Stiftelsen Zenit, Aktier kommunaktiebolag (SKR) samt Norrskogs ekonomiska förening.

Värderings- och omräkningsprinciper

Bytet av redovisningsprincip har skett från och med ingången av räkenskapsåret 2020. Vid retroaktiv tillämpning har effekten bokats mot eget kapital och jämförelseuppgifter omräknats med tillämpning av de nya redovisningsprinciperna.

I kommunen har tidigare år del av pensionsförpliktelsen redovisats som en del i avsättningen för pensioner. Förändringen innebär att avsättningen för pensioner minskat med 451 miljoner kronor och det egna kapitalet ökat motsvarande.

Säkringsredovisning

Finansverksamheten inom kommunkoncernen grundar sig på Finanspolicy antagen av kommunfullmäktige. Koncernen tillämpar säkringsredovisning i syfte att minska fluktuationer i resultat som en följd av säkring av ränte-, el-, elcertifikat och valutarisker. Omvärdering sker ej av den säkrade posten om det finns motsatt värdeförändring på säkringsinstrumentet.

Vid säkringsredovisningens upphörande redovisas resultatet i resultaträkningen.

Säkringsredovisningen avbryts om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in. Den avbryts också om säkringsrelationen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning. Eventuellt resultat från en säkringsrelation som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen, utom i de fall säkringsrelationen fortlever i enlighet med dokumenterad strategi för riskhantering.

Leasing

Samtliga leasingavtal har klassificerats som så kallade operationella leasingavtal, då kommunen anser att befintliga leasingavtal inte i all väsentlighet överför de risker och fördelar som är förknippade med att äga tillgången till leasingtagaren.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med nyttjandeperiod som överstiger tre år samt ett anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt som uppgår till minst ett halvt basbelopp klassificeras som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planliga avskrivningar. Immateriella och materiella anläggningstillgångar skrivs av planligt i förhållande till uppskattad nyttjandeperiod. Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från Rådet för kommunal redovisnings skrift "Avskrivningar", men med en egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttoperiod. Ett halvt basbelopp bedöms som gräns för inventarier av mindre värde och aktiveras därför inte. Alla immateriella anläggningstillgångar är externt förvärvade.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning för investeringar över 2,5 mnkr vad gäller gator/vägar och 5 mnkr vad gäller fastigheter med ianspråkstagandedatum från 2014.

Undantag från RKR R4 materiella anläggningstillgångar

Rekommendationen följs i sin helhet bortsett från ett undantag.

Enligt rekommendationen ska restvärden och nyttjandeperioder för anläggningar omprövas systematiskt. Rutinbeskrivningar för omprövning behöver arbetas fram för att uppfylla rekommendationen.

Undantag från RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Kommunens pensionsmedelsportfölj klassificeras i sin helhet som finansiell anläggningstillgång i enlighet med av fullmäktige antaget reglemente KF § 104/2010. Redovisningen är ett avsteg från rekommendation RKR R7. Motivet till fullmäktiges beslut var att pensionsmedelsförvaltningen är långsiktig och att tillgångarna inte utan vidare ska kunna omdisponeras för andra ändamål.

Bidrag till infrastruktur

Kommunen har beslutat 2015 och 2018 om att lämna bidrag till statlig infrastruktur till Trafikverket avseende projektet Litsbron med 5,0 miljoner kronor samt till Swedavia för projektet Start och landning vid dimma på Åre/Östersunds Airport med 4,8 miljoner kronor. Båda bidragen upplöses på 10 år.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Samtliga kundfordringar äldre än 6 månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. Osäkra fordringar utöver detta har avskrivits efter individuell bedömning av varje fordran.

Kommunens exploateringsstillgångar klassificeras som omsättningstillgångar och resultat från exploateringsverksamheten intäktsförs löpande.

Skulder och avsättningar

Pensionsförmåner som årligen intjänats som från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och avsättning i balansräkningen. Förpliktelse och pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17-modellen. Pensionsåtagande för anställda i kommunalförbund följer samma princip.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsåtaganden för anställda i företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1).

Anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggningstillgångs nyttjandeperiod. I detalj innebär principen att 7/8 delar av inbetalda anslutningsavgifter periodiseras över en nyttjandeperiod om

25 år och ligger under tiden som en förutbetald intäkt.

Skuld avseende investeringsbidrag redovisas och intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40,20 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har belastats med verklig avskrivningskostnad samt kalkylränta 1,5 % för genomsnittlig kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad samt budgeterat kostnad för värme, vatten, el och vaktmästeri.

Gemensam central administration så som exempelvis ekonomi, personal, löner, juridik och arkiv fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Kommunen redovisar avsättningar för återställande av deponier. Kring avsättningar råder osäkerhet kring värdering och det utflöde av resurser som förpliktelsen leder till. När det gäller avsättning för återställande av deponier har värdering skett enligt praxis i branschen, en bedömd kostnad/m³. Då utflödet av resurser till tid och belopp är osäkra blir även värderingen osäker, lagstiftningens tillämpning och metoder för återställande är två aspekter som skapar osäkerhet i värdering.

Inga övriga uppskattningar har gjorts.

Not 3 Verksamhetens intäkter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Försäljningsintäkter	4 043,0	5 754,8	65,7	70,9
Taxor och avgifter	269,4	268,6	296,2	291,0
Hyror och arrenden	417,9	409,9	179,5	188,7
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	288,9	200,8	266,1	178,0
EU-bidrag	13,9	11,9	12,6	11,9
Övriga bidrag	238,3	117,3	95,3	108,7
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	157,3	295,1	111,4	114,7
Exploateringsvinster	6,7	5,7	6,7	5,7
Realisationsvinster	12,0	4,4	0,6	2,3
Övriga intäkter	48,7	91,1	0,0	0,1
Summa verksamhetens intäkter	5 496,1	7 159,6	1 034,1	972,0
- varav jämförelsestörande intäkter				
Realisationsvinster	12,0	4,4	0,6	2,3

Not 4 Verksamhetens kostnader

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Kostnader för arbetskraft*	3 295,3	3 248,3	2 779,0	2 734,5
Pensionskostnader	285,7	272,2	245,5	234,8
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	2 939,7	4 493,8	34,1	36,5
Bränsle, energi och vatten	28,0	28,1	83,2	90,8
Köp av huvudverksamhet	768,4	733,5	906,0	860,8
Lokal- och markhyror	150,2	149,3	151,2	150,5
Övriga tjänster	118,3	121,6	106,7	97,9
Lämnade bidrag	175,6	175,1	173,4	170,7
Realisationsförlust och utrangeringar	21,3	11,3	16,9	11,3
Bolagskatt	35,4	95,2	0,0	0,0
Övriga kostnader**	933,8	914,0	401,5	407,8
Summa verksamhetens kostnader	8 751,7	10 242,4	4 897,5	4 795,6
- varav jämförelsestörande kostnader				
Realisationsförlust/Utrangering	21,3	11,3	16,9	11,3

*Med arbetskraft menas i detta sammanhang förtroendevalda, anställd och uppdragstagare som enligt lagstiftningen om sociala avgifter kan likställas med anställda.

** Leasing är redovisat i not 30.

Not 5 Av- och nedskrivningar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Avskrivning immaterialia tillgångar	2,2	5,6	0,2	0,1
Avskrivningar byggnader och anläggningar	457,4	484,9	162,8	153,4
Avskrivningar maskiner och inventarier	76,2	70,5	54,0	46,8
Nedskrivningar	15,3	30,9	0,0	0,0
Återföring nedskrivning	-34,7	-30,8	0,0	0,0
Summa	516,4	561,1	217,0	200,3

Från 2016 tillämpar kommunen komponentavskrivning på investeringar i byggnader och gator/vägar med ianspråkstagandedatum år 2014 och framåt.

Investeringar med ianspråkstagandedatum tidigare än 2014-01-01 skrivs av planenligt med avskrivningstider som fastställts med utgångspunkt i RKR's skrift "Avskrivningar".

Byggnader

Stomme	80 år
Fasad, Tak/fönster, VVS-installation, Markanläggning	30 år
El-installation	20 år
Yttre-/inre ytskikt, kök	10 år

Fritidsanläggningar

Stomme	80 år
Fasad, Tak/fönster, VVS-installation, Markanläggning	30 år
El-installation	20 år
Yttre-/inre ytskikt, kök	10 år

Villa-lokalgata, gång- och cykelvägar

Förstärkning	55 år
Bärlager	45 år
Slitlager	35 år

Huvudgata och Industrigata

Förstärkning	35 år
Bärlager	25 år
Slitlager	15 år

Not 6 Skatteintäkter

Preliminära skatteintäkter
Slutavräkning föregående år
Preliminär slutavräkning innevarande år
Summa

KONCERNEN		KOMMUN	
2020	2019	2020	2019
3 066,1	3 019,4	3 066,1	3 019,4
-15,3	1,5	-15,3	1,5
<u>-45,6</u>	<u>-27,1</u>	<u>-45,6</u>	<u>-27,1</u>
<u>3 005,2</u>	<u>2 993,8</u>	<u>3 005,2</u>	<u>2 993,8</u>

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämning
Kostnadsutjämning
Regleringsbidrag/avgift
Strukturbidrag
Införandebidrag
Bidrag för LSS-utjämning
Fastighetsavgift
Konjunkturstöd
Summa

KONCERNEN		KOMMUN	
2020	2019	2020	2019
629,6	609,2	629,6	609,2
-143,2	-101,8	-143,2	-101,8
65,3	44,3	65,3	44,3
21,7	21,5	21,7	21,5
30,0	0,0	30,0	0,0
347,3	325,7	347,3	325,7
118,1	113,3	118,1	113,3
<u>131,4</u>	<u>20,6</u>	<u>131,4</u>	<u>20,6</u>
<u>1 200,2</u>	<u>1 032,8</u>	<u>1 200,2</u>	<u>1 032,8</u>

Not 8 Finansiella intäkter

Utdelning, Östersunds Rådhus AB
Utdelning, Jämtkraft AB
Övriga utdelningar
Avkastning pensionsmedelsförvaltning
Orealiserad värdestegring i pensionsmedelsförvaltning
Räntor Internbank
Räntor
Borgensavgifter
Reavinst Aktier
Övriga finansiella intäkter
Summa

KONCERNEN		KOMMUN	
2020	2019	2020	2019
0,0	0,0	0,0	31,4
0,6	0,6	0,0	0,0
-14,0	15,5	0,0	0,0
23,9	81,2	23,9	81,2
13,2		13,2	0,0
2,8	0,4	38,7	32,6
8,8	9,0	1,2	0,9
0,0	0,0	0,0	0,2
0,0	0,0	0,0	0,0
<u>41,7</u>	<u>27,0</u>	<u>0,2</u>	<u>0,3</u>
<u>77,0</u>	<u>133,7</u>	<u>77,2</u>	<u>146,6</u>

Not 9 Finansiella kostnader

Räntekostnader, övrigt
Räntekostnader Internbank
Swapränta
Ränta kreditlöften
Värdereglering pensionsmedelsförvaltning
Ränta på pensionsskuld
Övriga finansiella kostnader
Summa

KONCERNEN		KOMMUN	
2020	2019	2020	2019
38,8	57,5	1,5	1,0
16,8	9,5	16,8	9,5
2,3	2,5	2,3	2,5
1,4	1,4	1,4	1,4
0,0	0,2	0,0	0,2
8,0	7,8	7,3	7,6
51,9	39,2	0,7	1,3
<u>119,2</u>	<u>118,1</u>	<u>30,0</u>	<u>23,5</u>

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	117,9	103,3	8,9	8,5
Årets förändringar				
- Genom förändring av monoritetsandel	0,6	-0,3	0,0	0,0
- Genom bolagsförvärv	0,0	8,3	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, inköp	<u>6,1</u>	<u>6,6</u>	<u>6,1</u>	<u>0,4</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	124,6	117,9	15,0	8,9
Ingående avskrivningar	-106,4	-100,3	-8,5	-8,4
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-0,6	0,3	0,0	0,0
- Genom bolagsförvärv	0,0	-0,5	0,0	0,0
- Årets avskrivningar	<u>-2,4</u>	<u>-5,9</u>	<u>-0,2</u>	<u>-0,1</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-109,4	-106,4	-8,7	-8,5
Utgående bokfört värde	<u>15,2</u>	<u>11,5</u>	<u>6,3</u>	<u>0,4</u>

Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	16 530,4	15 770,7	4 269,3	4 106,4
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	46,3	-30,5	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, inköp	722,2	915,3	386,4	272,3
- Årets statliga stöd	0,0	-1,6	0,0	-1,6
- Omklassificering	65,1	0,1	2,8	0,0
- Försäljningar och uttrangeringar	-125,6	-123,3	-63,8	-107,8
- Justering	0,0	-0,3	0,0	0,0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 238,4	16 530,4	4 594,7	4 269,3
Ingående avskrivningar	-6 038,1	-5 701,9	-1 360,6	-1 303,3
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-21,0	13,5	0,0	0,0
- Årets avskrivningar	-476,4	-450,3	-162,8	-153,4
- Försäljningar och uttrangeringar	59,6	100,6	46,9	96,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 475,9	-6 038,1	-1 476,5	-1 360,6
Ingående nedskrivningar	-432,8	-360,3		-16,2
Årets förändringar			-16,2	
- Genom förändring av minoritetsintresse	-1,1	0,6	0,0	0,0
- Försäljning	31,0	1,8	0,0	0,0
- Återförda nedskrivningar	39,4	19,3	0,0	0,0
- Årets nedskrivningar	<u>-11,1</u>	<u>-94,2</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående nedskrivningar	-374,6	-432,8	-16,2	-16,2
Utgående bokfört värde	<u>10 387,9</u>	<u>10 059,5</u>	<u>3 102,0</u>	<u>2 892,5</u>
Specifikation av mark, byggnader och tekniska				
Markreserv	149,9	108,9	149,9	108,9
Verksamhetsfastigheter	1 752,0	1 663,5	1 752,0	1 663,5
Fastigheter för affärsverksamhet	4 934,4	4 887,3	157,2	286,8
Publika fastigheter	776,3	633,6	776,3	633,6
Hysesfastigheter	2 508,7	2 566,5	0,0	0,0
Fastigheter för annan verksamhet	<u>266,6</u>	<u>199,7</u>	<u>266,6</u>	<u>199,7</u>
Utgående bokfört värde	10 387,9	10 059,5	3 102,0	2 892,5

Not 12 Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	949,2	874,9	657,0	597,9
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	0,7	-0,5	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	104,6	90,2	78,4	61,2
- Försäljningar och uttrangeringar	-7,9	-15,4	-0,4	-2,1
- Omklassificering	-2,8	0,0	-2,8	0,0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 043,8	949,2	732,2	657,0
Ingående av- och nedskrivningar	-632,8	-581,5	-437,0	-392,3
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-0,5	0,3	0,0	0,0
- Avskrivningar	-76,5	-66,5	-54,0	-46,8
- Försäljningar och uttrangeringar	7,1	14,9	0,3	2,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-702,7	-632,8	-490,7	-437,0
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
- Genom förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
- Årets nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
- Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	<u>-2,2</u>	<u>-2,2</u>	<u>-2,2</u>	<u>-2,2</u>
Utgående bokfört värde	<u>338,9</u>	<u>314,2</u>	<u>239,3</u>	<u>217,8</u>

Not 13 Aktier och andelar, bostadsrätter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	1 763,5	1 737,0	645,8	645,8
Årets förändringar				
- Genomförändring av minoritetsandel	9,5	-6,4	0,0	0,0
- Genom försäljning av dotterföretag/intresseföretag	-0,8	0,0	0,0	0,0
- Genom omklassificering	1,2	0,0	0,0	0,0
- Investering värdepapper	2,5	9,5	0,0	0,0
- Nettoinvestering, bostadsrätter	4,7	0,0	4,7	0,0
- Nedskrivning aktier	-10,4	-10,3	0,0	0,0
- Lämnade aktieägartillskott	20,4	12,2	0,0	0,0
- Resultatandelar intresseföretag	-5,6	-3,8	0,0	0,0
- Återbetalda insatser	0,0	-0,1	0,0	0,0
- Omräkningsdifferens	-138,0	30,0	0,0	0,0
- Årets försäljningar	<u>0,0</u>	<u>-4,6</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående bokfört värde	<u>1 647,0</u>	<u>1 763,5</u>	<u>650,5</u>	<u>645,8</u>
<u>Specifikation</u>				
Östersunds Rådhus AB	0,0	0,0	590,2	590,2
Övriga aktier	0,7	0,7	0,7	0,7
Bostadsrätter	57,1	52,4	57,1	52,4
Grundfondskapital, Stiftelsen Zenit	2,5	2,5	2,5	2,5
Andelar i intresseföretag	1 586,7	1 686,8	0,0	0,0
Värdepappersinnehav	<u>0,0</u>	<u>21,1</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående bokfört värde	<u>1 647,0</u>	<u>1 763,5</u>	<u>650,5</u>	<u>645,8</u>

Not 14 Pensionsmedelsförvaltning

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående värden	843,7	762,7	843,7	762,7
Utdelning aktier	4,8	4,7	4,8	4,7
Utdelning räntor	5,8	4,8	5,8	4,8
Förändring marknadsvärde aktier	24,9	71,7	24,9	71,7
Förändring marknadsvärde alternativa placeringar	1,6	-0,2	1,6	-0,2
Utgående värden	880,8	843,7	880,8	843,7
Specifikation				
Svenska aktier/aktiefonder	158,6	152,2	158,6	152,2
Utländska aktier/aktiefonder	134,0	115,5	134,0	115,5
Alternativa investeringar	44,0	42,2	44,0	42,2
Räntebärande värdepapper	543,3	489,6	543,3	489,6
Notariekonto	0,9	44,2	0,9	44,2
Summa	880,8	843,7	880,8	843,7

Pensionsmedelsförvaltningen sker i enlighet med av kommunfullmäktige antaget Placeringsreglemente för pensionsmedelsförvaltning, KF § 104/2010. Värdering av tillgångar har skett i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R7, Finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Not 15 Långfristiga fordringar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Utlåning Internbank	123,5	139,2	4 505,0	4 505,0
Östersunds Sport och Eventarena AB	0,0	0,0	0,3	0,4
Innlandsbanan	7,5	0,0	7,5	0,0
Innanförskapsakademin Jämtland AB	0,0	0,0	5,6	
Brunflo Ishall	1,4	1,4	1,4	1,4
Uppskjuten skattefordran	19,1	29,9	0,0	0,0
Övriga fordringar	280,8	79,3	0,0	0,0
Fordringar intresseföretag	276,0	289,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	708,3	538,8	4 519,8	4 506,8

Not 16 Bidrag Infrastruktur

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	5,3	0,0	5,3	0,0
Årets utbetalda bidrag till infrastruktur	4,5	5,3	4,5	5,3
Årets upplösning	-0,6	0,0	-0,6	0,0
Utgående anskaffningsvärden	9,2	5,3	9,2	5,3

Not 17 Exploateringstillgångar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående bokfört värde	39,6	16,5	39,6	16,5
Utgifter för exploateringsverksamhet	35,0	38,8	35,0	38,8
Inkomster för exploateringsverksamhet	-10,2	-21,4	-10,2	-21,4
Resultatförda exploateringsprojekt	6,7	5,7	6,7	5,7
Utgående bokfört värde	71,1	39,6	71,1	39,6

Not 18 Kortfristiga fordringar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Kundfordringar	580,9	725,8	46,0	34,5
Förutbetalda kostnader	69,9	68,8	54,2	47,4
Förutbetalda räntekostnader	2,0	1,8	2,0	1,8
Upplupna fastighetsavgifter	68,4	60,2	68,4	60,2
Upplupna ränteintäkter	0,5	0,0	2,7	3,3
Upplupna intäkter, övrigt	219,6	221,5	47,5	30,5
Skattekonto	8,2	10,7	7,4	9,4
Mervärdeskattefordringar	36,8	29,7	33,9	26,7
Statsbidragsfordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	<u>122,1</u>	<u>-7,7</u>	<u>1,0</u>	<u>1,3</u>
Summa	<u>1 108,4</u>	<u>1 110,8</u>	<u>263,1</u>	<u>215,1</u>

Not 19 Kassa och bank

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Saldo koncernkonto	354,5	167,0	354,5	166,0
Skuld till/fordran på koncernföretag	-26,5	-23,3	-183,0	-85,1
Specialinlåning	24,2	199,8	24,2	199,8
Övriga likvida poster	<u>3,6</u>	<u>8,4</u>	<u>1,2</u>	<u>6,9</u>
Summa	<u>355,8</u>	<u>351,9</u>	<u>196,9</u>	<u>287,6</u>
På gemensamt koncernkonto outnyttjad kredit	700	700	700	700

Not 20 Eget kapital

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående eget kapital, enligt fastställd balansräkning	7 285,8	6 421,3	3 524,8	2 948,0
Byte av redovisningsprincip 2020 för avsättning till pensioner före 1998		451,0		451,0
Genom förändring av minoritetsintresse	17,8	-24,3		0,0
Bokföring mot eget kapital	-139,5	39,5		
Ingående eget kapital justerat i enlighet med ny princip	<u>7 164,1</u>	<u>6 887,5</u>	<u>3 524,8</u>	<u>3 399,0</u>
Årets resultat enligt fastställd RR	391,2	398,3	172,2	125,8
Utgående eget kapital	<u>7 555,3</u>	<u>7 285,8</u>	<u>3 697,0</u>	<u>3 524,8</u>
Öronmärkt Digitalisering	47,4	50,0	47,4	50,0

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående avsättning	294,7	264,4	262,3	232,5
Genom förändring av minoritetsandel	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-10,7	-9,7	-9,7	-8,6
Nyintjänad pension	26,9	32,1	23,0	30,3
Ränte- och basbeloppsuppräknings	6,8	6,5	5,8	6,1
Förändring av löneskatt	5,5	5,9	4,5	5,8
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-0,2	-4,5	-0,7	-3,8
Utgående avsättning	323,0	294,7	285,2	262,3
Utöver ordinarie avsättning har kommunen även	0,6	0,9	0,6	0,9
OPF-KL	3,4	2,6	3,4	2,6
Avgångsersättning	1,4	0,0	1,4	0,0
Aktualiseringsgrad för pensioner intjänade före 1998 (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande	95,0	95,0	95,0	95,0
Antal anställda med rätt till visstidspension			0	0
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF			5	5
Antal förtroendevalda med avgångsersättning enligt PBF			1	0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL			7	7
Pensioner tryggats i pensionsförsäkring, avser pensionsansvar övertaget från Vestibulum AB			4,3	

Not 22 Pensionsförmåner

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Förmånsbestämd ålderspension	201,8	182,5	201,8	182,5
Särskild avtalspension enligt KAP-KL	0,6	0,7	0,6	0,7
Pension till efterlevande	5,0	4,1	5,0	4,1
PA-KL och äldre avtal	22,0	23,2	22,0	23,2
Särskilda beslut	0,0	0,5	0,0	0,5
Visstidspensioner	0,1		0,1	0,0
Omställningsersättning	1,4		1,4	0,0
Pensioner, övertagna från Vestibulum	0,6	0,9	0,6	0,9
Pensioner, OPF-KL	2,8	2,1	2,8	2,1
Löneskatt	56,3	51,8	56,3	51,8
Övriga pensioner	37,8	32,4		0,0
Summa	328,4	298,2	290,6	265,8

Not 23 Andra avsättningar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Avsättning vid periodens ingång	826,5	793,6	17,6	14,4
Genom förändring av minoritetsandel	3,8	-2,5	0,0	0,0
Periodens avsättningar	17,2	44,0	10,1	8,6
lanspråktaget under perioden	-10,7	-8,6	-3,7	-5,4
Summa andra avsättningar vid periodens utgång	836,8	826,5	24,0	17,6
Avsättning, återställande av gammal deponi	21,6	15,7	21,6	15,7
Avsättning, återställande av ny deponi	2,4	1,9	2,4	1,9
Avsättning uppskjuten skatt	812,8	808,9	0,0	0,0
Avsättning negativ goodwill	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 24 Långfristiga skulder

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående låneskuld	5 101,1	5 020,1	4 875,0	4 820,0
Årets förändring				
- Genom förändring av minoritetsandel	81,9	42,3	0,0	0,0
- nya lån	69,1	55,0	0,0	55,0
- omklacifisering från korta till långa skulder	0,0	106,6	0,0	0,0
- amorteringar	-0,2	-122,8	0,0	0,0
- nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående låneskuld	5 251,9	5 101,2	4 875,0	4 875,0
Utlånat till kommunägda bolag			4 505,0	4 505,0
Kommunens egna låneskuld			370,0	370,0
Säkrad låneskuld	<u>3 700,0</u>	<u>3 400,0</u>	<u>900,0</u>	<u>800,0</u>
Kommunens egna räntesäkring			100,0	100,0
Räntesäkring till kommunalägda bolag			800,0	700,0
Ränteswap marknadsvärde	-156,2	-125,7	-13,9	-7,9
Genomsnittlig ränta	1,13%	1,24%	0,68%	0,67%
Återstående genomsnittlig löptid, år	5,8	5,6	7,7	3,7

Not 25 Investeringsbidrag

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ingående investeringsbidrag	16,6	13,5	16,6	13,5
Under året erhållna investeringsbidrag	8,1	3,4	8,1	3,4
Årets upplösning av investeringsbidrag	-0,6	-0,3	-0,6	-0,3
Utgående investeringsbidrag	24,1	16,6	24,1	16,6

Not 26 Kortfristiga skulder

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Kortfristiga skulder				
- Personalens källskatt	56,5	49,8	52,7	46,3
- Friköpsmedel P-platser	16,0	16,0	16,0	16,0
- Skuld Jämtlands Räddningstjänstförbund	10,5	10,4	14,3	14,7
- Resultatutjämnig, VA-verksamhet	40,3	37,7	40,3	37,7
- Resultatutjämnig Renhållning	0,4	1,2	0,4	1,2
- Övriga kortfristiga skulder	176,9	246,6	17,2	20,6
Leverantörsskulder	405,1	430,4	160,3	144,0
Upplupna kostnader				
- Sociala avgifter	60,3	57,4	59,8	53,6
- Semesterlöneskuld	134,4	133,2	129,7	119,5
- Leverantörsreskontra	61,5	42,1	48,2	42,1
- Pensionskostnad individuell del	124,8	116,9	113,5	106,8
- Timlöner	40,0	40,2	39,3	40,2
- Skatteskulder	28,4	17,2	7,3	11,1
- Övriga upplupna kostnader	180,4	230,0	114,6	127,4
Förutbetalda intäkter				
- Skatteintäkter	88,1	29,4	88,1	29,4
- Hyresintäkter	35,6	25,2	18,2	10,6
- Bidrag	5,6	5,0	4,8	5,0
- Anslutningsavgifter	47,4	45,6	47,4	45,6
- Övriga förutbetalda intäkter	81,1	175,5	57,5	84,4
Summa	1 593,3	1 709,8	1 029,6	956,2

Not 27 Ansvarförbindelser

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna				
Ingående ansvarförbindelse enligt underlag KPA	1 378,0	1 427,4	1 378,0	1 427,4
Pensionsutbetalningar	-66,1	-66,6	-66,1	-66,6
Ränte-och basbeloppsuppräknings	33,5	36,0	33,5	36,0
Förändring löneskatt	-0,6	-9,6	-0,6	-9,6
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	29,9	-9,2	29,9	-9,2
Utgående ansvarförbindelse pensioner	1 374,7	1 378,0	1 374,7	1 378,0
Aktualiseringsgrad (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning)	95,0	95,0	95,0	95,0

Not 28 Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Ställda säkerheter				
Bostadsrättsföreningar och boendekooperativ	195,4	199,7	195,4	199,7
Samlingslokaler mm	0,2	0,2	0,2	0,2
Idrottsföreningar	3,5	2,1	3,5	2,1
Kommunalt förlustansvar för egna hem	0,1	0,1	0,1	0,1
Kraftstation	1,0	1,0	0,0	0,0
Företagsinteckningar	2,0	2,0	0,0	0,0
Spärrade medel avseende skatt på energi, avtal om balansansvar och efterbehandlings-/återställningsarbeten	7,0	37,0	0,0	0,0
Lämnade depositioner	278,8	128,3	0,0	0,0
Eventualförpliktelser				
Jämtkrafts miljöfond	4,8	2,9	0,0	0,0
Vattenkraftens miljöfond	142,8	142,0	0,0	0,0
Offentliga bidrag	58,5	71,0	0,0	0,0
Fastigo	0,5	0,6	0,0	0,0
Summa	694,6	586,9	199,2	202,1

Not 29 Visstidspensioner

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Beräknat belopp för avtal om visstidsförordnande för 3 arvoderade förtroendevalda (Visstidspension enligt PBF) och omställningsstöd för 9 förtroendevalda (Omställningsstöd enligt OPF-KL)	12,9	14,5	12,9	14,5

Not 30 Leasing**Framtida förfallobelopp**

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Under året betalda leasingavgifter	33,1	35,2	20,1	21,4
Framtida förfallobelopp (minimileaseavgifter)	89,7	100,8	37,1	47,0
- varav förfall inom 1 år	25,0	26,4	12,3	14,0
- varav förfall inom 2 till 5 år	49,1	56,5	24,8	33,0
- varav förfall efter 5 år	15,6	17,9	0,0	0,0

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal**uthyrning**

Med förfall inom 1 år	66,4	64,8	1,3	1,3
Med förfall inom 1-5 år	13,0	16,8	4,6	4,1
Med förfall senare än 5 år	6,5	6,7	5,5	4,8

Framtida leasingavgifter avser främst tomträttsavgifter vad gäller kommunen och bostäder, lokaler, garage och p-platser vad avser koncernen.

Not 31 Särredovisning

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns tillgänglig hos Östersunds Vatten, telefon 063-143000 Knappval 3 och ligger även på kommunens hemsida:

<https://www.ostersund.se/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp/kommunalt-vatten-och-avlopp/sa-har-jobbar-vi-med-vatten-och-avlopp.html>

**Not 32 Upplysning om kostnader för revision
(Tkr)**

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2020	2019	2020	2019
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	1 370,5	1 175,5	157,5	154,5
Förtroendevalda revisorer	<u>99,0</u>	<u>61,0</u>	<u>16,0</u>	<u>16,0</u>
Total kostnad för räkenskapsrevision	1 469,5	1 236,5	173,5	170,5
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1 330,1	939,7	1 330,1	939,7
Förtroende valda revisorer	<u>1 134,1</u>	<u>1 181,1</u>	<u>1 134,1</u>	<u>1 181,1</u>
Total kostnad för övrig revision	2 464,2	2 120,8	2 464,2	2 120,8
Total kostnad Revision	<u>3 933,7</u>	<u>3 357,3</u>	<u>2 637,7</u>	<u>2 291,3</u>